

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 10 april 1997

§ 53 - 77

Beslutande

Karl-Gunnar Holmqvist (s), ordförande
Margaretha Henriksson (ns), ersättare
Lars Spolander (m), ej § 72
Kenneth Backgård (ns)
Harry Nyström (v)
Els Jakobsson (fp)
Ulla V Holmström (s)
Rune Grankvist (s)

Toivo Hofslagare (s), vice ordf
Disa Ådemo (s)
Roger Granberg (s)
Eila Oja (s)
Doris Sevä Messner (ns)
Hans Rolfs (s)
Birger Arvidsson (ns)

Övriga

Stefan Tornberg (c), ersättare
Tore Öberg, ekonomidirektör
Kurt-Åke Hammarstedt, informationsdirektör
Åsa Sjöström, avdelningschef

Tomas Keisu, landstingsdirektör
Klas Tunbrå, avdelningschef
Gunder Berg, sekreterare

Gunder Berg

Justerat den 11/4 1997

Justerat den 14/4 1997

K-G Holmqvist, ordförande

Kenneth Backgård, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 14/4 1997. Överklagandetiden utgår den 5/5 1997.

Carina Lundberg

NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista	3
För kännedom	3
Landstingsdirektörens rapport	3
Deklaration om turism och miljö	11
Nya regler för placering av likvida medel	12
Justering av avtal om försäljning av Tvätteriet i Boden	14
Handikappolitiskt program	15
Yttrande över betänkandet (SOU 1996:124) Miljö för en hållbar hälsoutveckling	18
Yttrande över promemorian (Ds 1997:16) Tandvårdsförsäkring i omvandling	19
Yttrande över rapporten Högskoleutbildningar inom vård och omsorg	21
Yttrande över rapporten (Ds 1997:15) Kommunala skatteinkomster - Stabila planeringsförutsättningar	25
Medfinansiering av Carrefourkontor	26
Bidrag till kvalitetskonferens	27
Medfinansiering av projektet Kvinnor till utveckling och arbete	28
Medfinansiering av projekt för kretsloppsanpassad slamhantering	29
Dokumentation av sjukhusverksamheten i Luleå och Boden	30
1997 års överenskommelse om beställning, utveckling och ersättning av regional hälso- och sjukvård	33
Bidrag till projekt för minskad alkoholkonsumtion	34
Bidrag till sommarkurs för dyslektiker	35
Bidrag till projekt om dyslexi	36
Bidrag för utveckling av frivilligt socialt arbete i Jokkmokks kommun	36
Verksamhetsplan för Länservice Inköp	37
Nominering av ledamot till beslutsgruppen för Mål 2	38
Landstingsstyrelsens rapport	38
Bilaga	47

§ 53

Val av protokolljusterare

Kenneth Backgård (ns) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 54

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs.

§ 55

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 56

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-97

Landstingsdirektören lämnar följande rapport:

Åtgärder för att minska väntetider och köer

I det följande lämnas en delrapport av arbetet med att minska väntetider och köer.

Istället för att basera åtgärder och insatser på den befintliga köstatistiken har vi valt ett alternativt angreppssätt. Förvaltningscheferna inom hälso- och sjukvården har definierat följande områden där problemen med köer och väntetider är speciellt påtagliga:

- Delar av den barnmedicinska verksamheten (barn- och ungdomspsykiatri samt habiliteringen).
- Rörelseorganens sjukdomar (ortopedin).
- Logopedverksamheten.

För närvarande pågår ett arbete inom samtliga förvaltningar med att analysera och bearbeta verksamheten inom dessa tre områden. Utgångspunkten är att alla resurser ska ses som länsgemensamma och att samarbete över förvaltningsgränserna är nödvändigt för att förbättra situationen.

För rörelseorganens sjukdomar förs just nu en diskussion med försäkringskassan om hur de särskilda Dagmarmedlen för vård och rehabilitering (9 mkr)

ska disponeras under innevarande år. Tidigare kökortningsinsatser har gett gott resultat och jag håller det inte för osannolikt att vi återkommer med förslag i den riktningen.

Det råder stora skillnader i väntetider för en och samma åkomma mellan länets olika sjukhus. Trots detta är det relativt ovanligt att patienter väljer att få sin behandling på ett annat sjukhus för att därigenom slippa vänta så länge. En förklaring kan vara patienterna inte har tillräckligt god information om skillnaderna i väntetider. Jag kommer därför att uppdra åt informationsavdelningen att i samarbete med hälso- och sjukvårdsavdelningen utarbeta en information om patienternas möjligheter i det här avseendet.

I det sammanhanget vill jag också kommentera den nya vårdgarantin. I den allmänna debatten görs det ibland gällande att den innebär en försämring av patienternas möjligheter att få vård, att den tidigare gällande vårdgarantin var mer långtgående osv. För egen del har jag uppfattningen att den nya vårdgarantin ställer betydligt större krav på sjukvårdshuvudmännen.

I vårt landsting har vi en vårdgaranti som är ännu mer långtgående. Norrbottningen kan dels söka specialistläkarvård vid vilket sjukhus som helst i länet, dels söka specialistläkarvård vid vilket sjukhus som helst i norra regionen (s k valfrihetsremiss) utan samband med vissa väntetidsmål. Mycket få patienter har valt att utnyttja rätten till s k valfrihetsremiss.

För att stimulera och stödja möjligheten för patienter minska väntetiden genom att söka vård på annat håll i länet, räknar jag med att vi i beredningen av direktiven för 1998 kommer att pröva möjligheten att genomföra försök med att kompensera mottagande förvaltning för de merkostnader som sådana patientströmmar över förvaltningarnas upptagningsområden medför.

Inom kansliet har vi projektet *System för ledning och uppföljning* som under 1997 bl a ska inventera och analysera vilka krav på produktionsinformation som vårdgarantin ställer. Projektet *Patientinformation* har som uppdrag att ta fram en strukturerad modell med organisation och ansvarsfördelning som stödjer informationen till patienterna.

I 1997 års landstingsplan finns konkreta uppdrag till förvaltningarna att arbeta med vårdkedjor. De ska således fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet vad gäller diagnosgrupperna stroke, akut hjärtinfarkt och schizofreni. Nya diagnosgrupper är reumatoid arthrit, höftledsplastik och vård i livets slutskede.

Slutligen diskuterar jag med förvaltningscheferna möjligheten att införa ett fast system med rapporter två gånger per år till direktioner, nämnder och landstingsstyrelsen om situationen i fråga om väntetider och köer inom ramen för förvaltningschefernas respektive landstingsdirektörens rapporter.

Kvalitetskonferens för alla i landstinget, "Så utvecklar vi vården"

I syfte att sprida kunskaper och erfarenheter från kvalitetsarbetet inom landstinget har en särskild kvalitetskonferens anordnats under totalt fyra dagar i mars 1997, varav två dagar i Luleå och två i Kiruna.

Under konferensdagarna har i 43 seminarier presenterats olika kvalitetsprojekt inom hälso- och sjukvården och tandvården inom områdena hälsa, obstetrik, cancervård/palliativ vård, säker läkemedelshantering, rehabilitering, nutrition/elimination, kvalitetssäkring av rutiner, kvalitetsmetoder samt medicin, omvårdnad och behandling. På konferensen har även 37 olika kvalitetsprojekt inom landstinget presenterats med olika posterutställningar och videos.

Totalt har mer än 800 landstingsanställda deltagit under någon av konferensdagarna. Kvalitetsengagemang bland landstingets anställda är en viktig utgångspunkt för det mer systematiska kvalitetsarbete som vi numera måste bedriva i enlighet med den nya kvalitetsföreskrift som utfärdats av Socialstyrelsen och trädde i kraft vid årsskiftet. Jag räknar med att vi i direktiven för 1998 års landstingsplan ska återkomma med en del riktlinjer för hur detta arbete ska bedrivas.

Samtidigt vill jag meddela att nya rutiner för en säkrare läkemedelshantering har fastställts och nu är under tryckning. Jag räknar också med att en kvalitetshandbok för medicintekniska produkter och tjänster ska kunna fastställas under våren.

Ungdomsbarometern

Ungdomsbarometern är en rikstäckande och årligen återkommande undersökning bland landets gymnasieelever. Frågorna behandlar de ungas syn på utbildning, arbetsliv, samhällsutveckling och politik samt mediavanor, intressen, livsstilar och självbilder m m. I bilaga till min rapport redovisas resultatet från undersökningen.

Fastighetsbolaget Spiggen AB

Som tidigare informerats om har fastigheten Spiggen nr 4 sålts. Bolagsstämman har därefter beslutat att påbörja likvidation av bolaget.

Säkerhetsskydd

Den 1 juli 1996 trädde en ny säkerhetsskyddslag ikraft. Bestämmelser om tillämpning av den nya lagen återfinns i säkerhetsskyddsförordningen (SFS 1996:633) som regeringen har utfärdat. Rikspolisstyrelsen får enligt säkerhetsförordningen meddela ytterligare föreskrifter om verkställigheten av säkerhetsskyddslagen.

Nytt i lagen är att det skyddsvärda intresset för säkerhetsskyddet utvidgas så att det förutom rikets säkerhet också omfattar ett skydd mot terrorism. En annan nyhet är att anställda i kommuner och landsting ska omfattas av bestämmelserna om registerkontroll, tidigare benämnt personalkontroll.

Kontroll, tillsyn och utbildning

Kommuner, landsting och vissa myndigheter bestämmer själva om placering i säkerhetsklasserna 2 och 3 samt om registerkontroll. Placering i säkerhetsklass 1 beslutas av regeringen.

De myndigheter och andra som omfattas av lagen ska fortlöpande utbilda den egna personalen i frågor om säkerhetsskydd och kontrollera att lagen följs. Staten, kommuner, landsting och kyrkliga kommuner ska dessutom se till att

det finns ett tillfredsställande säkerhetsskydd hos aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelsen över vilka de utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Säkerhetspolisen kontrollerar säkerhetsskyddet vid kommuner, landsting, kyrkliga kommuner och vissa totalförsvarsmyndigheter.

Dessutom ska det finnas en säkerhetsskyddschef, hos dem som förordningen gäller, som utövar kontroll över säkerhetsskyddet.

Hantering inom landstinget

Landstingsförbundet har för landstingens del anordnat informationsdagar om den nya lagen. Vidare har en referensgrupp tillsatts som under våren kommer att presentera ett underlag för landstingens arbete med säkerhetsskyddet. Vi följer givetvis detta arbete fortlöpande. Som säkerhetsskyddschef för landstinget har jag utsett avdelningschef Klas Tunbrå, landstingets kansli.

I den fortsatta hanteringen är det viktigt att skilja mellan begreppen säkerhetsprövning och säkerhetsklass. Det kanske räcker med den säkerhetsprövning som vi själva gör. Denna prövning innefattar personlig kännedom och inhämtning av referenser. För inplacering i säkerhetsklass har vi utgått från att de befattningshavare som arbetar med funktionen sjukvård inplaceras i säkerhetsklass 3.

Signalskyddad kommunikationsutrustning

Socialstyrelsen har i skrivelse till ÖCB hemställt om att landstingen genom ÖCBs försorg tillförs krypterad telefon och kryptofax. Likaså har Socialstyrelsen hemställt om signalskyddschefsutbildning för en representant från varje landsting.

ÖCB har ställt sig positiv till Socialstyrelsens framställan under förutsättning att Socialstyrelsen upprättar avtal mellan sig och de olika landstingen som omfattar att landstingen förbinder sig att följa de föreskrifter som försvarsmakten och ÖCB ger ut för signalskydd.

Jag har slutit avtal om signalskydd med Socialstyrelsen och utrustningen kommer att levereras till landstinget. Till signalskyddschef för landstinget har jag utsett intendent Rolf Henriksson, Landstingsfastigheter, som även genomgått signalchefsutbildning.

Rapport om AER-samarbetet

Kommitté V

Den 10 - 11 mars 1997 höll kommitté V sitt första möte efter fjolårets generalförsamling. Landstingets representant var Leif Hjalmarsson (s).

Den största frågan under årsmötet var kommitténs arbete under de kommande två åren. President Savy lade fram ett förslag till arbetsplan som innebär att kommittén ska prioritera tillväxt och sysselsättning bl a via en satsning på små- och medelstora företag. Kommittén ska också arbeta med miljöfrågorna ur flera olika aspekter, t ex strukturfonderna samt hållbara regioner. Andra frågor är turism och miljö samt landsbygdsutveckling.

Frågan om de regionala effekterna av EMU behandlades av kommittén igen, efter att 1996 års generalförsamling inte kunnat enas om det tidigare doku-

mentet. Vissa justeringar gjordes av kommittén för att säkerställa att Europas regioner ska kunna ställa sig bakom ett gemensamt dokument.

Hur AER ska arbeta för att påverka EUs framtida strukturfondspolitik diskuterades. Kommitténs presidium kommer att utarbeta ett förslag som slutligen ska utmynnas i ett dokument som ska antas av AERs generalförsamling i december.

Under mötet diskuterades också frågan om samarbete med de kustnära regionernas förbund, AERs Internet-strategi, AERs förberedelser inför miljöministerkonferensen i Göteborg i juni samt en mängd andra frågor.

Kommitté V.3

Under mötet valdes Leif Hjalmarsson (s) till ordförande i underkommittén V.3, som har ansvar för turism och landsbygdsutveckling. Det innebär att landstinget ansvarar för dagordningen i underkommittén och att man är koordinerande för de arbetsgrupper som verkar inom underkommittén. Ordförandeskapet innebär också att landstinget ingår i presidiet för kommitté V.

Till nästa möte i Jönköping i juni ska ett arbetsprogram för de kommande två åren presenteras. Landstinget kommer under sitt ordförandeskap bl a att arbeta med kopplingen mellan turism och miljö, kvalitetssäkring av turismsektorn samt regionala kommunikationers betydelse för turism och landsbygd. En viktig fråga för de kommande åren är också att utveckla AERs kontakter med EU-kommissionen för att kunna framföra regionala synpunkter på EU-arbetet.

Anmälan av revisionsrapporter

Landstingsstyrelsens uppsikt över Stiftelsen Norrbottensmusiken

Komrev har på revisorernas uppdrag granskat landstingets uppsiktsansvar över stiftelsen Norrbottensmusiken. Revisorernas bedömning är att landstingsstyrelsen i sin roll som koncernledning på ett tydligt sätt styr och kontrollerar Norrbottensmusiken. Informationen till landstingsstyrelsen om Norrbottensmusikens verksamhet och ekonomi anses tillfredsställande.

Revisionsrapportens slutsats är att landstingsstyrelsen har en god uppsikt över stiftelsen.

Intern kontroll i samband med programförändringar av IT-system

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer i samarbete med landstingets systemledare granskat den interna kontrollen i samband med programförändringar i IT-system. Bakgrunden är en incident som resulterade i en felaktig utbetalning till en patient.

Granskningen har inriktats på tre system där ekonomiska transaktioner ingår: VAS (vårdadministration), Prosit (ekonomiadministration) och Syster Florence (tandvårdsadministration).

För VAS och Prosit bedöms rutinerna i samband med förändringar till stor del vara tillräckliga, men revisorerna anser att systemen ytterligare bör skyddas mot att fel uppstår. För Syster Florence anses att rutiner kring förändringar bör stramas upp. Kvittensrutiner bör utformas både centralt och lokalt. Vidare bör förvaltningen utreda möjligheten att anpassa sig mot landstingets

elektroniska kommunikationsnät, samt därvid även beakta eventuell anslutning till t ex PABAS och e-post.

Jag håller med om att är mycket viktigt att systemförändringar genomförs på ett systematiskt och kontrollerat sätt så att felsituationer undviks.

För de ekonomiska transaktionerna till Prosit-systemet, har jag fastlagt att det är IS Ekonomi som har ansvaret att godkänna alla förändringar innan de sätts i drift. Härigenom garanteras ekonomisk kompetens vid granskningen. Dessutom sker nu granskningen från två håll; både från sändande och mottagande system (tidigare låg ansvaret hos sändande system).

Arbetet med säkerhetshandböcker pågår inom systemen IS Ekonomi och IS Vård. Respektive säkerhetshandbok kommer att innehålla efterfrågade rutinbeskrivningar och nödvändiga checklistor. Arbetet med de systemspecifika säkerhetshandböckerna slutförs efter det att landstingets centrala handbok för informationssäkerhet är klar.

Tandvårdsförvaltningen har fått i uppdrag att se över rutinerna kring förändringar i Syster Fluorence. Förvaltningen ska även utreda möjligheten att ansluta klinikerna till *NLLnet*, landstingets kommunikationsnät.

Granskning av årsredovisning 1996

Komrev har på revisorernas uppdrag granskat landstingets årsredovisning. Följande synpunkter har framkommit:

- Granskningen visar att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven enligt redovisningsreglementet och kommunallagen.
- Redovisning av vinster och förluster vid försäljning av bostadsrätter och fastigheter bör göras tydligare.
- Redovisningen och dokumentation av investeringar/ombyggnader av anläggningstillgångar hos Landstingsfastigheter bör förbättras.
- Gränsdragning mellan vad som ska omkostnadsföras och aktiveras som anläggningstillgång är ej helt klar, speciellt när det gäller IS/IT-utrustning. Hanteringen av dator- och nätverksutrustning borde kunna effektiviseras.

Synpunkterna kommer att tas upp i samband med underlagen till Direktiv för 1998 och Landstingsplan 1998.

Ersättning till privata vårdgivare, administration och kontroll

Komrev har på revisorernas uppdrag granskat landstingets administration och kontroll av den ersättning som landstinget utbetalar till privata vårdgivare.

Resultatet av granskningen visar att den administrativa processen och den interna kontrollen i stort är såväl ändamålsenlig som tillförlitlig. Däremot anses att verksamheten inte kan bedrivas effektivt. Detta beror på brister i den programvara, Priva, som skulle vara ADB-stöd för rutinerna kring ersättning till privata vårdgivare.

Priva har idag sådana omfattande brister att den i princip inte går att använda. Detta har medfört betydande merarbete i form av manuella rutiner för landstingets handläggare av ersättningsfrågorna, både vad gäller själva ersätt-

ningsrutinerna och att upprätthålla en god intern kontroll. Orsakerna till att Priva inte fungerar anses bottna i den upphandling av systemet som genomförts. Ingen kontakt med kansliets experter i ADB-frågor inom IS/IT-avdelningen har förekommit innan upphandlingen skedde. Det är också oklart om någon egentlig kravspecifikation har upprättats inför upphandlingen.

Revisorerna har tidigare påpekat bristerna i upphandlingen av ett annat system ett år tidigare. Landstingsstyrelsen konstaterade att detta inte var tillfredsställande och att åtgärder skulle vidtas för att förhindra upprepande.

Jag finner det tillfredsställande att den interna kontrollen fungerar på ett bra sätt, men konstaterar att det finns möjligheter att effektivisera handläggningen av ersättningar och statistik för uppföljning och styrning. Genom den användarforeningen som bildats tillsammans med andra Priva-användare ställs idag krav på utveckling av systemet.

Riktlinjer för införande av informationssystem är nu under utarbetande. Syftet är att de ska utgöra ett stöd för den ansvarige samtidigt som de utgör en instruktion som ska följas.

Anmälan av FoU-rapporter

Styrelsen ger varje år bidrag för forsknings- och utvecklingsprojekt inom landstinget. Projektresultaten finns tillgängliga på samhällsmedicinska enheten.

Följande rapporter anmäls:

- Ebbe Grönlund, Sjukhustandvården i Boden. *Ultraljudsundersökning av salivkörtlar. Komplement eller ersättning för kontraströntgen, (sialografi).*
Cirka 50 sialografiundersökningar görs varje år på tandröntgenavdelningen i Boden. Undersökningarna upplevs i sällsynta fall som krävande för patienten och rent tekniskt kan också undersökningarna vara svåra för operatören. Den här studien ville därför visa på om sialografiundersökningar allmänt bör kompletteras med ultraljud eller om ultraljud kan ersätta sialografier.
Studien omfattar 48 fall. En operatör gjorde samtliga ultraljudsundersökningar och en operatör skötte sialografierna. Undersökningarna utfördes vid samma besöksstillfälle. De resultat man kom fram till visade att ultraljudsundersökning inte fullt ut kan ersätta sialografier. Däremot kan sialografier kompletteras eller ersättas med ultraljud vid speciella frågeställningar.
- Helene Söderholm, Sjukgymnastiken vid Bodens sjukhus. *Effekter av dynamisk styrketräning på personer med multipel skleros.*
Syftet med studien var att hos personer med multipel skleros mäta om den statiska styrkan och dynamiska uthålligheten i bål原因skulaturen ökar efter styrketräning. Fem personer testades tre gånger under en vecka. Därefter styrketränade de under fyra veckor för att därefter igen testas vid tre tillfällen under en vecka. Testningen och träningen utfördes i träningsapparat David Sweden. Före och efter träningsperioden gjordes en skattning av allmän trötthet och välbefinnande på Visuell Analog Skala (VAS).
De resultat man kom fram till visade att både statisk och dynamisk uthåll-

lighet ökade i 8 av 10 testvärden. Allmän trötthet och välbefinnande fick positivt utfall i 6 av 10 skattningar.

- Eero Norrbacka, Barn- och ungdomsmottagningen; Kalix sjukhus.
Auditiv terapi vid läs- och skrivsvårigheter.
Mellan fem och tio procent av alla barn som genomgått lågstadiet har specifika läs- och skrivproblem som inte kan förklaras av brist på allmänbegåvning eller bristande undervisning.
Syftet med studien var att använda sig av en ny metod utarbetad av Ingo Steinback från Tyskland för att systematiskt träna och habilitera hörselminnet och även aktivera samarbetet mellan den vänstra och högra sidan av nervsystemet. Träningsprogrammet bygger på digitala ljud på CD. I studien ingick 10 barn och efter en 6 månaders träningsperiod gjordes en utvärdering.
Resultaten visade att barnens förmåga att skapa och hålla ihop auditiva ljudbilder/ordbilder förbättrades i samtliga fall. Samarbete och kommunikation är de nycklar som förändrat barnens skolsituation i positiv riktning.

Motion under beredning

Följande motion är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 12/96 om ungdomsarbetslöshet kontra hög medelålder hos landstingets personal (v-gruppen)	Styrelsen 1997-05-22 Fullmäktige 1997-06-04—05

Remissyttranden

Följande handläggning föreslås för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Rapporten Säkrare IT i offentlig förvaltning (Toppledarforum)	1997-03-05	Inget yttrande avges
Förslag till europeisk och svensk förstandard: Medicinsk informatik - utbyte över fysiska media inom medicinsk bildkommunikation (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1997-03-24	Inget yttrande avges
Förslag till räddningstjänstplan för Kiruna kommun (Kiruna kommun)	1997-03-27	Inget yttrande avges
Betänkandet (SOU 1996:186) Transportinformatik för Sverige (Kommunikationsdepartementet)	1997-05-30	Inget yttrande avges
Utkast till miljöprogram i Region Norr (Vägverket)	1997-05-07	Styrelsen 1997-05-22

Betänkandet (SOU 1997:13) Regionala konsekvenser av förändringar i den statliga sektorn (Närings- och handelsdepartementet)	1997-06-04	Styrelsen 1997-05-22 Fullmäktige 1997-06-04—05
Rapporten Service i gles- och landsbygd;	1997-06-11	Styrelsen 1997-05-22

analys och förslag till åtgärder (Närings- och handelsdepartementet)		Fullmäktige 1997-06-04—05
--	--	---------------------------

Beslut

Rapporten godkänns.

§ 57

Deklaration om turism och miljö

Dnr 437-97

Ärendebeskrivning

På initiativ av den arbetsgrupp om turism och miljö där Norrbotten ingått, har de Europeiska Regionernas Förbund (AER) antagit en regional deklARATION om Turism och miljö. Deklarationen har skickats ut till AERs över tvåhundra medlemsregioner för godkännande.

Deklarationen uppmanar regionerna att arbeta för att göra turismen mer miljömässigt anpassad. I deklARATIONEN nämns en mängd olika sätt för regionerna att se till att turismen blir mer anpassad för en långsiktigt hållbar utveckling.

Deklarationen är inte ett juridiskt bindande dokument, utan ska anses som en viljeinriktning.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Landstinget arbetar redan idag mycket aktivt med miljöfrågorna och har antagit ett miljöpolitiskt program. Tillsammans med Norrbottens Turistråd arbetar landstinget också med sambandet mellan miljö och turism. Deklarationen ligger alltså inom ramen för landstingets nuvarande engagemang.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Deklarationen antas.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 58

Nya regler för placering av likvida medel

Dnr 242-97

Ärendebeskrivning

Landstingsfullmäktige har fastställt att likvida medel ska placeras så att högsta möjliga avkastning uppnås med så lågt risktagande som möjligt. Generellt gäller att säkerhetsaspekten har stor vikt och ska vara vägledande vid val av placeringsalternativ.

Fullmäktige har vidare fastställt att landstingsstyrelsen ska:

- Fastställa vilka medel som inte behövs det närmaste året respektive behövs för att täcka svängningarna i likviditet under året.
- Godkänna externa förvaltaruppdrag och fastställa placeringsregler och andra gränser för det finansiella risktagandet.
- Tillse att nödvändiga uppföljnings- och rapporteringsrutiner finns för anlåtande av förvaltare och landstingets egen administration.

Mot den bakgrunden har landstingsstyrelsen den 27 februari 1997 fastställt nya placeringsregler. Det visar sig dock att beslut om sådana regler bör fattas av fullmäktige, varför ärendet nu förs upp på fullmäktigenivå.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Utvecklingen på den svenska penning- och aktiemarknaden har varit dramatisk under åren 1993 - 1996. En successivt minskad inflation och förbättrade statsfinanser har gett fallande räntor och bidragit till starkt förbättrad avkastning på långsiktiga aktieplaceringar.

Landstingets avkastning på likvida medel har minskat i takt med fallande räntor. Avkastningen var 12,44 procent år 1993 och 7,31 procent år 1996. Räknat på landstingets likviditet vid årsskiftet 1996/97 på 1 645 mkr innebär räntenedgången ett försämrat räntenetto på ca 85 mkr.

Avkastningskurvan har också förändrats. En placering med sex månaders löptid ger endast 4 procent i avkastning, medan en placering på t ex fem år ger en avkastning på närmare 6 procent.

Med bokslutet för 1996 som grund kan landstinget idag göra säkra prognoser om likviditeten efter färdigställandet av Sunderby sjukhus och planera för de ökande pensionsutbetalningarna en bit in på 2000-talet. För att öka avkastningen på landstingets framtida pensionsmedel bör en del av likviditeten

kunna placeras i aktier och nuvarande bindningstid på 1,5 år för räntebärande placeringar kunna ökas.

Förslag

Mot den bakgrunden föreslår landstingsstyrelsen att fullmäktige fastställer följande nya placeringsregler:

Med kreditrisk avses risken att en låntagare går i konkurs eller av annan anledning inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser mot kreditgivaren. Vid placering av medel har landstinget rollen som kreditgivare.

I syfte att begränsa kreditrisken får placering av medel endast ske i enlighet med nedanstående regler.

Räntebärande värdepapper

Placeringsalternativ:

- Räntebärande obligationer.
- Statsskuldväxlar.
- Certifikat.
- Marknadsbevis.
- Reverser
- Specialinlåning/deposition.
- Fonder under finansinspektionens tillsyn.

Emittent:

- Svenska staten, statliga verk och av staten helägda bolag.
- Svenska banker, motsvarande institut och helägda dotterbolag.
- Svenska kommuner och landsting.
- Kommunala bolag med kommunal borgen.
- Samtliga företag vilkas certifikatprogram eller marknadsbevis innehar lägst K-1/A1 rating enligt Standard & Poors - Nordisk Rating AB/Moodys.

Ränterisk

Ränterisken är risken att oväntade förändringar i det allmänna ränteläget leder till ett sämre räntenetto. Ränterisken beror främst på löp- och bindningstid.

- Genomsnittlig löptid får inte överstiga fem år.
- Vid en parallellförskjutning av räntekurvan med 100 punkter får ränterisken uppgå till högst 5 procent av ränteportföljens marknadsvärde.

Aktier

- Placeringar får endast ske i svenska aktier och i aktiefonder under finansinspektionens tillsyn. Aktieplaceringar, enskilda såväl som i fond, får endast ske inom A-listan.

- Aktier hänförliga till ett företag eller företag ingående i samma koncern får uppgå till högst 10 procent av det totala värdet av aktieportföljen.

Vid placering i räntebärande värdepapper noterade i svenska kronor och aktier gäller följande limiter:

Emittent	Max andel per emittentkategori (%)	Max andel per emittent (%)
Svenska staten	100	100
Emittent med lägst K-1/A1 rating ¹⁾	25	15
Svenska kommuner och landsting samt kommunala bolag med kommunal borgen	30	10
Svenska banker och helägda dotterbolag	75	50
Aktier	40	10

¹⁾ Rating enligt Standard & Poors - Nordisk Rating AB/Moodys.

Rapporter till landstingsstyrelsen

En finansrapport innehållande information om det övergripande finansiella läget ska varje kvartal lämnas till landstingsstyrelsen.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 59

Justering av avtal om försäljning av Tvätteriet i Boden

Dnr 752-96

Landstingsfullmäktige beslutade den 20 november 1996 (§ 82) att sälja Tvätteriet i Boden till Tvättman Textil Service AB och att träffa avtal med bolaget om tvätt- och textiltjänster på de villkor som anges i en principöverenskommelse.

Som villkor för giltigheten av träffade avtal gäller bl a att:

- Konkurrensverket icke beslutar att väcka talan vid Stockholms tingsrätt, dvs att förvärvet inte bedöms strida mot konkurrenslagstiftningen.
- Resultatet av den gemensamt beställda och bekostade markundersökningen på fastigheten icke utvisar föroreningar i marken.
- Den gemensamt beställda och bekostade ekonomiska analysen accepteras av parterna.

Det första villkoret är uppfyllt. Konkurrensverket har den 5 mars 1997 beslutat att lämna förvärvet utan åtgärd.

Vad beträffar det andra villkoret har markundersökningen visat att två mindre föroreningar finns - spill av dieselolja vid en tankningsplats som tidigare använts av Länservice bilar och spår av klorerade väten intill en kondensering-

stank under fastigheten. Erforderlig sanering är okomplicerad och kommer att påbörjas under försommaren. Vissa följdjusteringar krävs dock i avtalet.

Den ekonomiska analysen enligt det tredje villkoret har utförts av en revisionsbyrå som bolaget valt. Byrån har gjort några smärre påpekanden om delar av det ekonomiska underlaget - påpekanden som kräver vissa formella avtalsjusteringar.

Förhandlingar har förts med bolaget och parterna är nu överens om den exakta lydelsen av justeringarna. I och med att dessa justeringar godkänns kan försäljningen slutgiltigt genomföras inom i stort sett oförändrad totalekonomisk kalkyl.

Kalkyl (mkr)	
Fastighet och tvätterirörelse	39,2
Media i form av olja, tvättmedel m m	1,4
Lägre priser på tvätt till förvaltningarna	7,5
Summa ursprunglig kalkyl	48,1
Resultat av den ekonomiska analysen	2,5
Justerat avtal	- 2,35
Summa ny kalkyl	48,25

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avtalsjusteringarna godkänns.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 60

Handikappolitiskt program

Dnr 986-96

Ärendebeskrivning

Landstingsfullmäktige har gett landstingsstyrelsen i uppdrag att formulera mål och utarbeta riktlinjer för landstingets handikappolitik. Arbetet har bedrivits i projektform i nära samarbete med handikapporganisationerna.

Till projektet har överlämnats motion 19/95 om synskadades rehabilitering från (v)-gruppen. I motionen poängteras att rehabilitering är en förutsättning

för att synskadade ska kunna delta aktivt i samhället och leva ett liv som andra. Vänsterpartiet föreslår ett antal åtgärder för att garantera synskadade en god rehabilitering samt att landstinget tar fram ett utbildningsprogram där de föreslagna åtgärderna medtas och att den synskadades hela individuella psykosociala del behandlas.

Dessutom har rapporten Inventering av dövblinda och förslag till regioncenter för dövblinda (dnr 48-96) överlämnats till projektet. I rapporten framhålls att det är viktigt att stärka dövblindas livskvalitet genom att bygga upp deras kommunikationsförmåga och att åtgärder måste vidtas tidigt. Kompetensen att möta och stödja dövblinda personer bör finnas i den dagliga verksamheten nära individen. Ett resurscentrum föreslås byggas upp i Norrbotten och härutöver bör, enligt projektgruppen, en särskild organisation byggas upp inom ramen för rättigheten råd och stöd enligt LSS.

I uppdraget att formulera mål och utarbeta riktlinjer för landstingets handikappolitik har ingått att åstadkomma en sammanfattande beskrivning av landstingets ansvar och roll inom handikappområdet samt att:

- Inbjuda i Norrbotten verksamma handikapporganisationer till att identifiera och beskriva hinder och problem som funktionshindrade möter i det dagliga livet.
- Bedöma och beskriva hur brister, hinder och andra problem uppdragade i handikapporganisationernas inventering kan avhjälpas.
- Formulera mål och dra upp riktlinjer för landstingets handikappolitik i ett längre perspektiv - mot år 2000.
- Anvisa vägar för uppföljning av fastställda mål.

I uppdraget har inte ingått att föreslå organisatoriska förändringar och ej heller att kostnadsberäkna åtgärder som borde vidtas för att eliminera fel och brister inom handikappområdet. Åtgärder av detta konkreta slag ankommer på förvaltningarna att pröva och verkställa.

Projektgruppen inbjöd samtliga handikapporganisationer till hearing/stor-möte under maj månad 1995. För att bereda så många som möjligt tillfälle att delta genomfördes en hearing i Gällivare och en i Luleå. Totalt deltog cirka 150 representanter från handikappörelsen.

De synpunkter som framkom vid dessa möten har använts som underlag för det handikappolitiska programmet. Handikapporganisationernas representanter har fungerat som fullvärdiga medlemmar under projektarbetet och kontinuerligt tillfört projektet kunskaper om vilka problem, brister och hinder som finns och hur de kan avhjälpas.

Ett första utkast till handikappolitiskt program har skickats ut till bl a samtliga handikapporganisationer för synpunkter.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Landstingsstyrelsen delar uppfattningen att de i motion 19/95 föreslagna åtgärderna är viktiga inslag i den individuella rehabiliteringsplanen för synskadade. Varje förvaltning ska efter samråd med handikapporganisationerna av-

göra om det finns behov av utbildningsprogram för att åstadkomma en god rehabilitering.

I förslaget till handikappolitiskt program framhålls betydelsen av tidig och samordnad rehabilitering där en individuell habiliterings- eller rehabiliteringsplan som upprättats tillsammans med den enskilde är av grundläggande betydelse. Det är inte bara den fysiska förmågan som behöver stärkas, utan i hög grad också viljan och självförtroendet.

Vad rapporten om dövblinda beträffar så är frågan om ett regioncenter för dövblinda en av de uppgifter som i samband med kommunaliseringen av omsorgen övergick till kommunerna. Det ligger därför inom kommunernas ansvarsområde att sörja för dessa personers dagverksamhet och boende. I frågan om LSS-organisation så har varje förvaltning att organisera sin verksamhet så att råd och stöd enligt LSS kan ges även till dövblinda. I det handikappolitiska programmet poängteras vikten av att personalen har kompetens och egenskaper att bistå funktionshindrade i olika situationer.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Förslaget till handikappolitiskt program fastställs.
- 2 Genomförandet prövas i respektive års landstingsplan.
- 3 Motion 19/95 anses slutligt behandlad.
- 4 Rapporten Inventering av dövblinda och förslag till regioncenter för dövblinda läggs till handlingarna.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- I yttrandet ändras första styckets andra mening till: Varje förvaltning ska efter samråd med handikapporganisationerna göra ett utbildningsprogram för att åstadkomma en god rehabilitering.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

§ 61

Yttrande över betänkandet (SOU 1996:124) Miljö för en hållbar hälsoutveckling

Dnr 116-97

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som avgetts av miljöhälsoutredningen. Betänkandet med bilaga 1 Miljörelaterade hälsorisker och bilaga 2 Aktörer och verktyg i miljöhälsarbetet ska ligga till grund för ett nationellt handlingsprogram för att minska miljörelaterade hälsorisker.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 30 april 1997.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Det är positivt att utredningen på ett tydligt sätt lyfter fram hälsoperspektivet i det miljöpolitiska arbetet, liksom att den på olika sätt betonar vikten av samordning mellan miljö- och hälsopolitik. För den långsiktiga utvecklingen inom näringsliv, samhällssektorer och regioner är det av vikt att miljö- och hälso-konsekvenser integreras i planeringsprocesserna. Ett verktyg för detta är hälso- och miljökonsekvensbeskrivningar. Det är därför viktigt att utveckla hjälpmedel och kunskap för att beskriva och analysera miljö- och hälsomässiga effekter av olika beslut.

Utredningen poängterar i olika sammanhang vikten av handling. Detta återspeglas tyvärr inte i åtgärdsförslagen som konsekvent föreslår att åtgärderna *bör* göras. Det kan därför finnas skäl att i den fortsatta beredningen av ett nationellt handlingsprogram överväga vilka åtgärder som kan vara rimliga att genomföra inom en lämplig tidsram.

Landstinget har inga invändningar mot den beskrivning och de förväntningar som kopplas till hälso- och sjukvårdens roll i betänkandet. I övrigt avstår landstinget från kommentarer kring gränsvärden, enskilda ämnen eller prioriterade miljörelaterade hälsorisker.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 62

Yttrande över promemorian (Ds 1997:16) Tandvårdsförsäkring i omvandling

Dnr 378-97

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över promemorian som avgetts av en arbetsgrupp inom departementet. Arbetsgruppens uppgift har varit att utarbeta förslag till en omstrukturerad tandvårdsförsäkring.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 16 maj 1997.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Utredningen har analyserat utfallet av nuvarande tandvårdsförsäkring och gjort en jämförelse med europeiska länder som inte har eller har haft någon generell tandvårdsförsäkring. Man konstaterar att tandhälsan generellt i Sverige är god men att stora regionala skillnader finns. I Norrbotten är till exempel tandlöshet och förekomst av gravt invalidiserade bett klart vanligare än i övriga Sverige.

Utredningen pekar på att förutsättningarna för en god tandhälsa kan försämrans beroende exempelvis på sjukdom, medicinering och socio-ekonomiska förhållanden. Frågan om ett generellt högkostnadsskydd lämnas dock öppen eftersom förslag till ett sådant inte ingått i direktiven. Kostnaderna för de förändringar som föreslås uppgår till den i direktiven fastställda ekonomiska ramen, d v s ca 1 000 mkr.

Landstinget anser att ett riktat högkostnadsskydd bör finnas. Det bör i första hand riktas till socio-ekonomiskt svaga grupper samt patienter med tandlöshet och gravt skadade bett. Detta är särskilt angeläget ur ett norrbottniskt perspektiv, eftersom länets tandvårdsbehov är större än riksgenomsnittet. Samtidigt visar epidemiologiska undersökningar att detta förhållande inte motsvaras av en lika stor efterfrågan.

En avveckling eller ytterligare försämring av försäkringen kommer med all säkerhet att minska efterfrågan ännu mer. Följden blir att norrbottningarnas tandhälsa - framför allt bland redan utsatta grupper - försämrans ytterligare, vilket landstinget anser vara helt oacceptabelt.

En grupp som missgynnas genom slopande av högkostnadsskyddet är de tandlösa. I Norrbotten finns den högsta andelen tandlösa patienter i Sverige. I de två föregående utredningsomgångarna uppmärksammades dessa patienter och landstinget anser att det är synnerligen olyckligt att de inte omfattas av utredningens förslag. Till en mycket måttlig, och över tiden minskande, kostnad skulle dessa patienter kunna inordnas i ett riktat högkostnadsskydd.

Utredningen föreslår vidare att försäkringskassan får ansvar för att sända ut erbjudande om undersökning till personer i åldrarna 21, 23 och 25 år för att dessa mot en låg fast avgift ska kunna få en undersökning utförd. Landstingets uppfattning är att eftersom det är fritt val av tandläkare är det riktigt att försäkringskassan svarar för undersökningserbjudandet.

Förslaget liknar den grundidé som norrlandslandstingen gemensamt har uppvaktat Socialdepartementet om. Landstinget anser emellertid att åldersintervallet borde utsträckas till att omfatta även 27 och 29 år. Skälet är att detta är en investering i en bra tandhälsa i högre ålder, vilket långsiktigt medför lägre kostnader för såväl individ som samhälle.

I övrigt anser landstinget att utredningens inriktning med stöd till grupper av individer med sjukdom och funktionshinder skapar goda möjligheter till en förbättrad tandvård. Landstinget vill emellertid lämna ytterligare några kommentarer.

Förslaget att landstingen får ansvar för att tillsammans med kommunerna söka upp och erbjuda tandvård till personer inom kommunal omvårdnad tillstyrks. Redan idag har folktandvården avtal med de flesta kommuner i Norrbotten om utbildning av vårdpersonal. Förslaget innebär att möjligheterna till munvård för patienter i kommunal omvårdnad ytterligare förbättras.

Utredningen föreslår att landstingen får ansvar för att mot patientavgift, läkarvårdstaxa, ge tandvård som ett led i sjukdomsbehandling till patienter som har tandvårdsbehov under begränsad tid. Förslaget innebär att den fria tandvården för dessa patienter upphör och likställs med vård inom den öppna hälso- och sjukvården.

Utökningen av denna grupp med tandvårdsrädda och patienter med avvikande reaktioner på dentala material innebär att nuvarande § 9 i tandvårds-taxan utökas väsentligt. Det betyder att tydliga definitioner av dessa grupper av patienter måste utarbetas. Landstinget stöder utredningens förslag om att medel för tandvård till dessa patientgrupper överförs till landstingen.

Landstinget förutsätter därvid att fördelningen av medel sker utifrån regionala skillnader i tandhälsa och strukturella faktorer som långa avstånd och låg befolkningstäthet. Dessutom bör inräknas att kostnader för administration i stora delar tas över från försäkringskassan, vilket ställer såväl ekonomiska som kompetensmässiga krav.

Att försäkringskassan får ansvar för en tandvårdsförsäkring för personer som har ett väsentligt ökat behov av tandvård under längre tid på grund av sjukdom eller funktionshinder är väl motiverat. Patienter inom denna grupp får sin vård både hos privata tandläkare och tandläkare inom folktandvården. Vården av dessa patienter kommer sannolikt att prövas individuellt. Landstinget anser därför att det är viktigt att en gemensam bedömningsgrund kommer till stånd för vårdprinciperna för denna grupp i förhållande till patienter som tillhör gruppen med vårdbehov under en begränsad tid.

Landstinget stöder förslaget till inrättande av kompetenscentra och vill i sammanhanget påpeka vikten av att dessa får en bra regional spridning.

Vad slutligen gäller utredningens förslag om oralkirurgi stöder landstinget de framförda tankegångarna. Dock bör inte enbart vissa behandlingsåtgärder

omfattas av sjukvårdens ersättningssystem. Även mer omfattande utredning av misstänkta sjukdomstillstånd i munhåla och käkar med angränsande vävnader bör ingå.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- I yttrandets sjätte stycke tillförs som sista mening: Det finns också anledning att koppla det föreslagna undersökningserbjudandet till ett särskilt riktat högkostnadsskydd, avseende behandlingar föranledda av erbjudandet.

Yrkande 2

Harry Nyström (v):

- Yttrandets sjätte stycke ändras till att landstinget förordar att avgiftsfri tandvård ska utökas till att omfatta patienter upp till 25 års ålder och att avgiftsfriheten därefter stegvis ska avtrappas för patienter mellan 25 och 29 års ålder.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkande 2.

§ 63

Yttrande över rapporten Högskoleutbildningar inom vård och omsorg

Dnr 280-97

Ärendebeskrivning

Utbildningsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över rapporten som utarbetats av Högskoleverket. Verkets uppdrag har varit att lämna underlag för ställningstagande till dels en framtida geografisk fördelning av

vårdhögskoleutbildning, dels om staten bör ta ansvar för vissa vårdutbildningar i framtiden och i så fall vilka.

I uppdraget har också ingått att komplettera den tidigare utvärderingen om kvaliteten i vårdutbildningarna samt att lämna förslag till ett statsbidragssystem som bättre överensstämmer med det resursfördelningssystem som gäller för statliga högskolor.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 5 maj 1997.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Sammanfattning

- 1 Landstinget förutsätter att Vårdhögskolan i Boden ska vara kvar och spela en viktig roll i den regionala utbildningen. Därför har landstinget satsat kraftfullt på att förbättra kvaliteten i utbildningen. Samtidigt har Vårdhögskolan utökat samarbetet med den statliga högskolan.
- 2 Kvalitetsaspekten är det som i framtiden ska styra statens resurser samt rättigheterna att få utfärda examina m m.
- 3 För att säkra kvaliteten på utbildningen måste lika villkor gälla för all högskoleutbildning, såväl ifråga om förutsättningar som bedömningsgrunder.
- 4 Staten måste bli konkurrensneutral och bortse från huvudmannafrågan.
- 5 Landstingen ska även fortsättningsvis ha möjlighet att bedriva högskoleutbildningar i egen regi inom vård och omsorg.
- 6 Utredningen bör se på vad som kan göras för att underlätta kvalitetsarbetet för de landsting som väljer att behålla sina högskolor i egen regi, istället för att koncentrera sig på dagens problem.

Inledning

Norrbottens län befinner sig i en svår situation. Förutom utflyttning och hög arbetslöshet har länet en eftergymnasial utbildningsnivå som ligger under riksgenomsnittet. Till de viktigast uppgifterna i länet hör därför att skapa förutsättningar för att få människor att stanna kvar i länet, vilket kan ske bl a genom skapandet av fler sysselsättningstillfällen, bra förutsättningar för personalförsörjning samt goda möjligheter till utbildning och kompetensutveckling. 85 procent av studenterna vid Vårdhögskolan i Boden rekryteras från det egna länet, vilket talar för ett stort regionalt behov av denna utbildning.

I och med att länet omfattar 25 procent av landets yta ställs speciella krav på de kompetenser och möjligheter som finns tillgängliga i länet. I detta sammanhang är Högskolans tredje uppgift, d v s det regionalpolitiska ansvaret, mycket viktig för länets framtida utveckling.

Statens ansvar

Landstinget anser inte att staten ska ta över vårdutbildningarna mot landstingens vilja. Om ett övertagande eventuellt sker ska det vara resultatet av ett landstingsinitiativ.

Utredningen anser att ett statligt ansvar för vårdhögskolorna är att föredra. Det som talar emot ett landstingsägande är, enligt utredningen, att samma villkor inte gäller för statsägda som för landstingsägda högskolor. Landstinget instämmer i att dagens situation inte är tillfredsställande, men delar inte utredningens slutsats att de skilda villkoren talar för att staten ska ta över huvudmannskapet.

Landstingets menar istället att villkoren måste göras likvärdiga för skolor med olika huvudmän. Staten ska vara konkurrensneutral och istället koncentrera sig på kvalitetsnivån. Genom att fokusera kvaliteten kan de problem som räknas upp i utredningen, t ex rätten till likvärdig tjänstestruktur, lösas.

Utredningen bör se till vad som kan göras för att underlätta för de landsting som väljer att behålla sina högskolor i egen drift, istället för att koncentrera sig på dagens problem.

Det är anmärkningsvärt att Högskoleverket argumenterar för ett statligt övertagande utifrån dagens kvalitetssituation. Det rimliga är att den process med höjning av kvaliteten som sker ute på vårdhögskolorna inte föregås.

Likvärdiga villkor

Landstinget anser att samma villkor ska gälla för alla högskolor, oavsett huvudman. Villkoren måste vara lika såväl när det gäller förutsättningarna för verksamheten som ifråga om vilka bedömningsgrunder som ska gälla. Först när denna likvärdighet i grundförutsättningarna uppnås får vårdhögskolorna reella möjligheter att fullt ut nå den kvalitativa nivå som eftersträvas.

Om lika villkor införs är de krav som specificeras i utredningen inget problem. Det som krävs är tid för vårdhögskolorna att nå upp till kraven. Ambitionen, viljan och resurser finns redan.

Utifrån ståndpunkten att en förändring av förutsättningarna kommer att resultera i en högre kvalitet hos vårdhögskolorna anser landstinget att det är rimligt att kvaliteten i framtiden ska styra statens resurser.

Kvalitet hos landstingsägda högskolor

Utredningen ger en bild av att landstingsägda vårdhögskolor ligger på en låg kvalitetsnivå, generellt sett. Problem finns, men i flera avseenden - internationellt samarbete, jämförbarhetsfrågor m m - ligger t ex Vårdhögskolan i Boden långt framme.

För närvarande görs också en stark satsning på att höja kvaliteten. Ett exempel är ett ökat samarbete med Luleå tekniska universitet. Ett annat exempel är att fr o m 1996 satsar landstinget årligen 5 miljoner kronor extra på Vårdhögskolan. Satsningen visar på en av fördelarna med landstingsägande. Den skulle, enligt utredningens direktiv, inte ha kunnat ske inom statens ram.

Det finns dock ytterligare positiva inslag med ett landstingsägande. Som utredningen konstaterat har landstinget på ett bra sätt kunnat balansera utbud och efterfrågan. Det finns också en hel del synergieffekter att vinna med att landstingen bedriver egen FoU samt har tillgång till kvalificerade föreläsare. En annan fördel är de goda möjligheterna att ordna praktikplatser.

En annan aspekt som påverkar de landstingsägda vårdhögskolorna är att landstingen har ett starkt intresse av vårdhögskolornas framtid. Ett intresse

som utgår från både det regionala utvecklingsansvaret och huvudmannaskapet för hälso- och sjukvården.

Geografisk fördelning

Utredningen pekar på att en geografisk spridning är av största vikt, eftersom tillgång till arbetskraft och möjligheter till utbildning ofta är mycket starkt geografiskt knutna. Utredningen konstaterar själv att argumenten för en stor geografisk spridning av vårdutbildningarna är starka.

Trots detta konstaterande talar utredningen om att utbildning utanför högskoleorterna ska läggas ner. Denna skrivning kan svårigen tolkas på något annat sätt än att utredningen anser att Vårdhögskolan i Boden ska läggas ned.

En sådan nedläggning skulle innebära att den geografiska fördelningen förändras markant. Ett län som omfattar en fjärdedel av landets yta skulle inte ha tillgång till en vårdhögskola. Rekrytering och tillgång till utbildade människor har en geografisk aspekt som är stark. Utredningen konstaterar också att ”Tillgången till välutbildad personal avgörs i hög grad av närheten till högskolan”.

I samband med konstaterandet att utbildningarna endast ska återfinnas på högskoleorter låser sig utredningen mycket starkt vid geografiska avstånd mellan de statliga högskolorna samt vårdhögskolorna.

Denna lösning är anmärkningsvärd. Landstinget anser att det viktiga är att ett högkvalitativt samarbete mellan fakulteter och vårdhögskolor kommer till stånd. Ett sådant arbete är dock inte på något sätt avhängigt en omedelbar geografisk närhet. Det finns medel att radikalt minska sådana avstånd, vilket inte minst användningen av distansöverbryggande teknik visar.

Att ett högkvalitativt samarbete och en högkvalitativ utbildning kan genomföras utan ett direkt geografiskt samband visas inte minst av Musikhögskolan i Piteå som drivs av Luleå tekniska universitet. Ett annat exempel är Umeå universitets utbildningar för rymdingenjörer i Kiruna. Landstinget menar att även Vårdhögskolan i Boden kan uppnå sådana resultat.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

Särskilt yttrande

Av Els Jakobsson (fp):

Vårdhögskolan i Boden har stor regional betydelse för Norrbotten och det är därför av största vikt att vårdhögskolan också i fortsättningen får vara kvar.

Folkpartiet liberalerna anser dock att ansvaret för vårdutbildningen på sikt (ekonomiskt och organisatoriskt) bör övergå till staten för att få en enhetlig utbildning över hela landet. Anknytningen till och samarbetet med ett universitet är viktigt för att förbättra kompetensen, höja forskningsinsatserna och kunna avgöra utbildningens kvalitet. Vi tror också att intresset för vårdutbildningarna kommer att stärkas på detta sätt.

Vi anser dock att det är statens ansvar att se till att även vårdhögskolorna på orter som inte direkt är förlagda till universitetsorter med medicinsk fakultet, som i Norrbotten, kan fortsätta att existera. I dagens IT-samhälle borde även vårdhögskolor på distans kunna uppnå hög kvalitet. För Norrbotten är framförallt närheten till Sunderby sjukhus med mycket kvalificerad personal en tillgång för vårdhögskolan. Ett fördjupat samarbete med Luleå tekniska universitet är redan idag på gång och kommer att utvecklas ännu mer i framtiden.

Redan idag finns många distansutbildningar både i länet och i resten av landet. Det vore olyckligt om regeringen vill stöpa alla utbildningar i samma form utan att ta hänsyn till betydelsen av högskolan och möjligheten för kvalitetsutveckling i Norrbotten.

§ 64

Yttrande över rapporten (Ds 1997:15) Kommunala skatteinkomster - Stabila planeringsförutsättningar

Dnr 258-97

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över rapporten, som utarbetats av en arbetsgrupp inom departementet. Arbetsgruppens uppdrag har varit att analysera orsaken till avvikelser mellan budgeterade kommunalskatteinkomster och slutligt skatteutfall och att ge förslag som kan undanröja eller minska dessa avvikelser så att kommunernas och landstingens skatteinkomster blir helt, eller nästan helt, förutsägbara.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda i sådan tid att nästa sammanträde med landstingsfullmäktige inte kan avvaktas. Landstingets yttrande avges därför av landstingsstyrelsen.

Beredningens förslag

Följande yttrande avges:

Landstinget stöder arbetsgruppens uppfattning att:

- Skatteinkomsterna bör också i framtiden baseras på det definitiva skatteunderlaget från december månad.
- Uppräkningsfaktorerna ska även i fortsättningen fastställas i september.
- Uppräkningsfaktorerna ska även i fortsättningen grundas på prognoser som är tvååriga.
- Det bör vara samma uppräkningsfaktorer för alla landsting och kommuner.
- Avräkningen kan inte slopas.

- Regleringen bör tidigareläggas till december månad.
- Den kollektiva avräkningen bör fördelas efter folkmängden per den 1 november året före beskattningsåret för såväl kommuner som landsting. Samma teknik bör användas vid beräkning av inkomstutjämnningen.
- SCB bör redovisa skatteinkomster och slutavräkning för landsting och kommuner vid samma tidpunkter som de redovisar utjämningsystemen.

Vem ska fastställa uppräkningsfaktorerna?

Det avgörande är inte vem som fastställer uppräkningsfaktorerna utan att dessa är baserade på träffsäkra prognoser och att eventuell differens senare regleras.

Avräkning eller inte?

Förslaget att kommuner och landsting ska ges möjlighet att avsäga sig avräkning avstyrks. Arbetsgruppens motiv för förslaget är bl a att bereda svaga kommuner möjlighet att avsäga sig avräkningen för att inte riskera att få ekonomiska svårigheter vid en negativ avräkning. Samtidigt torde ekonomiskt svaga kommuner vara de som är mest tveksamma till att avsäga sig avräkningen på grund av risken för att missa en betydelsefull positiv avräkning.

Syftet med avräkningen är att kommunsektorn ska erhålla skatteinkomster i enlighet med beskattningsrätten. Det vore fel att ändra systemet på ett sätt som undergräver denna princip.

Dessutom torde prognosmetoderna utvecklas och bli allt bättre i framtiden och träffsäkerheten därmed större, vilket bör leda till att avräkningens retroaktiva effekter får allt mindre betydelse.

Beslut

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 65

Medfinansiering av Carrefourkontor

Dnr 384-97

Ärendebeskrivning

Carrefourkontor är ett viktigt led i EUs regionalpolitik och syftar till att stärka landsbygdens möjligheter att utvecklas. Kontoren ingår i ett nätverk av för närvarande 80 kontor som finns i hela EU. För att få status som Carrefourkontor måste intressenten ansöka om detta från EU-kommissionen. Att få sitt projekt godkänt som Carrefourkontor innebär att ekonomiskt stöd utgår från kommissionen samt att man får tillgång till nätverket med dess utbildningstillfällen och kompetens.

Hushållningssällskapet har nu fått ett s k Carrefourkontor för Norrbottens län godkänt av EU-kommissionen. Kommissionens godkännande innebär att kontoret får en officiell status som Carrefourkontor samt att kontoret finansieras med 300 000 kr från EU-kommissionen.

Kontoret ska arbeta för att skapa arbetstillfällen genom att öka samarbetet mellan aktörer på landsbygden samt sprida kunskap om EUs olika program och om regional utveckling. Målgruppen är länets 350 byautvecklingsgrupper och organisationer som arbetar för landsbygdens bästa. Samverkan ska ske med de projekt och nätverk som vänder sig till en liknande målgrupp.

Under projekttiden 1997 - 1999 förväntas projektet ge upphov till ett 20-tal arbetstillfällen.

Projektets kostnader är sammanlagt 1 700 000 kr för perioden 1997 - 1999, varav 430 000 kr för 1997 och 625 000 kr vardera för 1998 och 1999. EU-kommissionen finansierar projektet med sammanlagt 300 000 kr och ytterligare 700 000 kr söks från EUs strukturfonder i länet.

Projektet söker medfinansiering från landstinget på sammanlagt 125 000 kr för de tre åren.

Beredningens förslag

- 1 Bidrag beviljas med sammanlagt 125 000 kr, varav 25 000 kr för 1997 och 50 000 kr vardera för 1998 och 1999.
- 2 Som förutsättning gäller att övrig medfinansiering beviljas.
- 3 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Framställningen avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 66

Bidrag till kvalitetskonferens

Dnr 348-97

Ärendebeskrivning

Avdelningen för Kvalitetsteknik & statistik vid Luleå tekniska universitet genomför årligen en kvalitetskonferens. Omfattningen på detta regelbundet återkommande arrangemang har successivt växt. Den senaste konferensen, som genomfördes i september 1996, hade ca 330 åhörare.

Konferensen är den enda regelbundna i sitt slag och den största konferensen kring kvalitetsfrågor som genomförs i Norrland om man ser till deltagarantalet. Syftet med konferensen är att marknadsföra kvalitetsarbetet till regionala företag och organisationer, att informera om vad som händer vid Luleå tekniska universitet i fråga om kvalitetsutveckling samt att skapa ett nätverk för kvalitetsutveckling i regionen.

Universitetet har i år vänt sig till ett antal större företag och organisationer för att få bidrag till att genomföra konferensen på samma sätt som tidigare. Kostnaden för konferensen beräknas till ca 100 000 kr varav 25 000 kr begärs från landstinget.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 67

Medfinansiering av projektet Kvinnor till utveckling och arbete

Dnr 364-97

Ärendebeskrivning

Projektet är ett pilotprojekt inom EUs gemensamhetsinitiativ Employment. Det syftar till att förbättra arbetslösa kvinnors ställning på arbetsmarknaden genom att i konkreta projekt bygga internationella nätverk hos företag. Kvinnornas projektarbeten ska drivas i de tre kommuner som omfattas av projektet (Boden, Luleå och Kalix kommuner) samt i Italien. Projektet planeras ha 30 deltagare av vilka 80 procent förväntas få anställning eller starta eget företag.

Projektets totala kostnad beräknas till ca 7 mkr, varav EU beräknas bidra med 2,2 mkr. Övrig finansiering söks från Boden, Luleå och Kalix kommuner, arbetsförmedlingarna i de berörda kommunerna, länsstyrelsen och landstinget.

Från landstinget söks medfinansiering med 425 000 kr. Projektet beräknas pågå i ett år och avslutas våren 1998.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 68

Medfinansiering av projekt för kretsloppsanpassad slamhantering

Dnr 309-97

Ärendebeskrivning

Hushållningssällskapet söker mål 6-medel för projektet Kretsloppsanpassad slamhantering i Älvsbyns kommun. Projektet planeras pågå under åren 1997 - 1999 och den totala budgeten är 1 692 000 kr.

Från landstingets söks medfinansiering på 85 000 kr.

Syftet med projektet är att inom projekttiden få igång ett kretsloppsanpassat och lokalt omhändertagande av slammet på landsbygden inom Älvsbyns kommun. Slammet ska där det är möjligt spridas på åker- och ängsmark samt eventuellt i skogsmark.

Projektet kommer att deltidssysselsätta fem personer under försökstiden.

Beredningens yttrande och förslag

Det är positivt att avloppsslam på ett tillfredsställande sätt återförs kretsloppet. Ett försöksprojekt med slamspridning har nyligen avslutats i Piteå med goda erfarenheter. Projekt har omfattat mätningar av bl a tungmetaller i marken före och efter slamspridningen. Mätresultaten är betydligt lägre än de riktvärden som tagits fram av Naturvårdsverket. Landstinget har genom Grans Naturbruksskola medverkat i projektet.

Älvsbyprojektet är i första hand ett praktiskt inriktat lokalt projekt.

Beredningen föreslår styrelsen att fatta följande beslut:

Framställningen avslås.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- Framställningen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

§ 69

Dokumentation av sjukhusverksamheten i Luleå och Boden

Dnr 836-96

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen gav den 19 juni 1996 (§115) Luleå-Bodenförvaltningen i uppdrag att genomföra en dokumentation av sjukhusverksamheten i Luleå och Boden.

Bakgrunden till beslutet är att sjukhusverksamheten under 1999 kommer att samlas i ett gemensamt sjukhus i Sunderbyn. Vidare har Kommunal i Norrbotten ansökt om projektbidrag för att dokumentera sjukhuset i Boden och dess verksamhet.

Förvaltningen har återlämnat uppdraget till styrelsen med motiveringen att förvaltningen vare sig ekonomiskt eller kompetensmässigt klarar att genomföra projektet.

Kansliet har därför utarbetat följande förslag till uppläggning av dokumentationen.

Förslag till dokumentationsprojekt

Idag finns diverse arbeten som till vissa delar behandlar sjukvården i Norrbotten. I Mauritz Nyströms jubileumsbok finns de stora dragen i sjukvårdens utveckling skildrade. Garnisonssjukhuset finns behandlat i Bengt Lamberts avsnitt *Garnis* i historieverket *Bodens fästning* (1990). En skildring av den allmänna utvecklingen finns också i *Hur sjukvården kom till i norr* av Lennart Öhman (1987). Till detta kommer ett otal undersökningar, rapporter och annat som framställts inom landstingets ram sedan 1950-talet.

Någon heltäckande dokumentation av sjukhusens verksamhet finns dock inte. Då Sunderby sjukhus byggs ska den tidigare verksamheten i Bodens och Luleå sjukhus dokumenteras i en minnesskrift. Innehållet ska skildra allt från Luleå lasarets tillkomst på 1860-talet, Garnisonssjukhusets inrättande på 1910-talet, sjukhusens organisation, inriktning m m från denna tid fram till Sunderby sjukhus. I skriften ska förutom den administrativa utvecklingen också ingå de olika verksamheternas framväxt över en längre tidsperiod.

En skildring av den administrativa och allmänhistoriska utvecklingen kräver viss vana både vid att hantera historiskt källmaterial och att sammanställa det till en fungerande text. Förutom Luleå-Bodenförvaltningen är Norrbottens museum en intressent i dokumentationen utifrån museets ansvar för allmän dokumentation av verksamheter i Norrbotten.

Kompletterande projekt

Kommunal sektion 10 samt ABF Boden har ansökt från Statens kulturråd om medel för ett projekt benämnt *Garnis - då, nu och i framtiden*. Syftet med projektet är bl a att delge ungdomar en positiv bild av att vara offentligt anställd, dokumentera Garnis betydelse för hela bygden, visa på vårdrkets utveckling samt att stärka självkänslan/självförtroendet hos arbetslösa.

Inriktningen på projektet är främst att kontakta olika yrkesgrupper inom vården samt patienter och intervjua dessa. Detta ska sedan dokumenteras genom skrivar- och berättarträffar samt framletande av gamla ritningar och fotografier. Man räknar med att genomföra en mängd utbildningar för att stärka deltagarna bl a i intervjuteknik, skrivarcirklar, fotografering, dokumentationsteknik, video, att sy gamla uniformer, presentationsteknik och att arbeta i projektform.

Kostnaden för projektet har beräknats till ca 650 tkr per år. Från Statens Kulturråd har beviljats bidrag på 90 tkr. Från landstinget har projektet ansökt om bidrag för en projektledare på 225 tkr per år. Projektet ska pågå i två år.

Samverkan mellan projekten

Kommunals/ABFs projekt ska drivas fristående från dokumentationsprojektet. Projektet ska dock ges kompetensstöd från museet och kansliet för att genomföra den föreslagna studiecirkelverksamheten. Vare sig man arbetar med egna nedskrivna minnen eller intervjuer, behövs en metodisk utbildning för deltagare och cirkelledare i bl a intervjuteknik, källkritik m m. Inriktningen för cirkelarna måste vara realistiska vad beträffar material m m.

Mål

Slutprodukten ska utgöras av en historik/minnesskrift på ca 250 sidor som skildrar sjukvårdens utveckling i Luleå och Boden.

Organisation

Projektledare utses av landstingsdirektören. I projektgruppen ska representanter för landstingets kansli, Luleå-Bodenförvaltningen och Norrbottens museum ingå. Representanter för Kommunal/ABF adjungeras vid behov.

Projektgruppen utarbetar förslag över vilka delar som ska ingå i publikationen samt detaljerad tidsplan för arbetet. Projektledaren utser huvudredaktör samt ansvariga redaktörer för de olika delarna. Inledningsvis ska en genomgång göras av skriftligt material som redan idag finns och kan användas av delförfattare och cirklar. Som delprojekt bedrivs följande aktiviteter:

- En fotodokumentation av dagens verksamhet påbörjas snarast. För genomförandet anlitas en fotograf.
- Den föremålsinventeringen som påbörjats av Luleå-Bodenförvaltningen slutförs av förvaltningen.

Det material som kommer fram i Kommunals/ABFs projekt ska ställas till landstingets förfogande för att eventuellt ingå i dokumentationen.

Tidsplan

Minnesskriften ska utkomma under sommaren 1999.

Kostnads kalkyl

Den totala kostnaden för projektet uppskattas till ca 1 025 tkr med följande grova fördelning:

- 250 tkr för författararvode, omkostnader och förbrukningsmaterial.
- 500 tkr för slutproduktion, layout och tryckkostnader.
- 50 tkr för fotodokumentation.
- 225 tkr i bidrag till Kommunal/ABF för materialundersökning och cirkelverksamhet.

Beredningens förslag

- 1 Sjukhusverksamheten i Luleå och Boden ska dokumenteras enligt förslaget.
- 2 Kansliet beviljas 800 tkr för dokumentationen av sjukhusverksamheten.
- 3 Kommunal/ABF beviljas 225 tkr som bidrag till cirkelverksamhet.
- 4 Pengarna, totalt 1 025 tkr, anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande

Kenneth Backgård (ns), Lars Spolander (m) och Els Jakobsson (fp):

- Punkt 3 avslås och konsekvensändring görs av beloppet i punkt 4.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen:

Ärendet är att betrakta som ett kulturärende och borde ha behandlats av kulturutskottet. Sjukvårdspartiet ställer sig bakom punkterna 1 och 2 men inte punkten 3. Studiecirkelverksamhet är berättigad till statliga bidrag och landstinget har redan beviljat verksamhetsbidrag till ABF. Den föreslagna summan på 225 000 kr bör däremot användas till att minska neddragningarna inom sjukvården.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) och Els Jakobsson (fp) till förmån för yrkandet.

§ 70

1997 års överenskommelse om beställning, utveckling och ersättning av regional hälso- och sjukvård

Dnr 275-97

Ärendebeskrivning

Samverkansnämnden beslöt, § 57-96, att överlämna slutförandet av förhandlingarna om 1997 års överenskommelse om beställning, utveckling och ersättning av regional hälso- och sjukvård till respektive landstings företrädare så att rekommendationen kunde översändas till regionlandstingen för godkännande. Förhandlingsöverenskommelse träffades den 23 december 1996 varvid hela överenskommelsen gäller från den 1 januari 1997.

Överenskommelsen omfattar den högspecialiserade vården vid Norrlands universitetssjukhus (NUS) och övrig regional hälso- och sjukvård. Regionens gemensamma nyttjande av högspecialiserad sjukvård vid andra sjukhus än NUS inom och utom regionen anges också. I överenskommelsen görs samlade bedömningar för såväl 1997 som de närmaste åren därefter av utvecklingen inom främst den högspecialiserade sjukvården. En bedömning av förändringar i arbetsfördelningen mellan region- och länsjukvård ingår också.

Ekonomiskt innebär överenskommelsen att priset för vården ökar med 2,5 procent jämfört med 1996 års prislista. Bytet av diagnosklassificeringssystem, från ICD 9 till ICD 10, ska vara kostnadsneutralt.

Understiger köparlandstingens samlade nyttjande inom slutna somatisk korttidsvård beställd volym med mer än fem procent åtar sig köparlandstingen att ersätta Västerbottens läns landsting för minst 95 procent av den gemensamt beställda totalvolymen. Ersättning utgår inte om NUS inte kunnat fullgöra sitt åtagande. Överenskommet pris gäller upp till 105 procent av köparlandstingens sammanlagt beställda volymer. Vid större faktiskt nyttjande ska särskilda överläggningar upptas om priset.

Beredningens förslag

Överenskommelsen godkänns.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 71

Bidrag till projekt för minskad alkoholkonsumtion

Dnr 187-97

Ärendebeskrivning

Projektet drivs av IOGT/NTO, MHF-distrikten samt studieförbundet NBV Norrbotten.

Projektet syftar till ett ökat engagemang och samverkan för att minska den totala alkoholkonsumtionen och därmed de medicinska, sociala och ekonomiska skadorna. Detta uppnås genom att pröva nya metoder, öka samverkan med andra, bryta missbruk, stötta anhöriga och erbjuda kamratstöd. Målgrupp är medlemmar i olika föreningar, anställda på institutioner, myndigheter, anhöriga och missbrukare m fl.

Inom projektet kommer man att bygga upp nätverk med kamratstöd genom att utbilda handledare och starta kamratstödsgrupper. Under sommaren kommer man att ha ett läger för barn till missbrukande föräldrar i samverkan med kommunerna inom främst fyrkanten.

En första handledarutbildning är redan genomförd och uppföljande studiegrupper har kommit igång. Informationsträffar för de som angett att de vill ha fortsatta kontakter med projektet är inplanerade.

För att kunna genomföra projektet ansöker projektledningen om bidrag från landstinget med 100 000 kr.

Landstingsstyrelsen och kulturutskottet har för 1997 beviljat bidrag med 346 000 kr till IOGT/NTO, 150 000 kr till NBV och 40 000 kr till MHF-U för att de ska ges möjlighet att göra insatser som kompletterar landstingets verksamhet.

Beredningens yttrande och förslag

Det finns skäl för landstinget att stödja den del av projektet som avser lägerverksamhet för barn till missbrukande föräldrar. Missbruket förvärras ofta under sommaren. Då är skolorna stängda och risken är att trycket ökar på barnsjukvården och barnpsykiatrin, som samtidigt har lägre resurser än under övriga delar av året.

Beredningen föreslår därför styrelsen att fatta följande beslut:

- 1 Bidrag beviljas med 100 000 kr till lägerverksamhet för barn till missbrukande föräldrar, under förutsättning att övrig finansiering kan ordnas.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande

Kenneth Backgård (ns), Harry Nyström (v) och Els Jakobsson (fp):

- Förslaget bifalls.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 72

Bidrag till sommarkurs för dyslektiker

Dnr 159-97

Ärendebeskrivning

Medborgarskolan har, i samarbete med pedagogen Jorma Henttu, genomfört en riktad föreläsning om dyslexi till personal inom barnomsorgen i Luleå, en föreläsning till allmänheten samt en till den egna personalen och styrelseledamöter från hela länet. Cirkelledare och intresserade som arbetar med barn och ungdom har fått en tvådagars ledarskapsutbildning om dyslexi.

Med utgångspunkt i de erfarenheter och kunskaper som Jorma Henttu har, vill Medborgarskolan öppna nya möjligheter för föräldrarna att tillsammans med barnen få kunskap om hans inlärningspedagogik. Det vill man göra genom att genomföra en sommarkurs som ska hjälpa och höja dyslektikers inlärnings- och kommunikationsförmåga.

För att kunna genomföra projektet ansöker Medborgarskolan om bidrag på 78 000 kr från landstinget.

Landstingets kulturutskott har beviljat Medborgarskolan 325 000 kr i fast verksamhetsbidrag för 1997.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Anteckning

Lars Spolander (m) deltar inte i och är inte närvarande vid handläggningen av ärendet.

§ 73

Bidrag till projekt om dyslexi

Dnr 158-97

Ärendebeskrivning

Speciallärarna Gun Westrin och Viveka Öquist söker bidrag från landstinget för att kunna genomföra ett projekt om dyslexi i hela länet. Målet med projektet är att förhindra att svårigheterna utvecklas till ett livslångt handikapp med utslagning som följd.

Detta görs genom att förmedla kunskap om och skapa förståelse för handikappet i förskolor och skolor i länet. Det handlar om att införa tidiga förebyggande åtgärder i förskolan, speciellt för barn med avvikande språkutveckling samt barn med nedsatt hörsel, ge lärare kunskap om diagnostisering, konkreta undervisningsmodeller samt kompensatoriska och underlättande åtgärder.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 74

Bidrag för utveckling av frivilligt socialt arbete i Jokkmokks kommun

Dnr 347-97

Ärendebeskrivning

Samhället har svårt att klara sig utan frivilliga insatser. Beräkningar har gjorts som visar att åtminstone hälften av all vård och omsorg utförs av anhöriga, vänner, grannar och andra frivilliga i den informella sektorn.

Resursbanken i Jokkmokk är en uppdragsförmedling där behov och resurser kan mötas. Syftet med resursbanken är att:

- Genom samverkan mellan frivilliga organisationer och myndigheter skapa en organisation för förmedling av frivilliga insatser.
- Kombinera professionella och frivilliga insatser.
- Utveckla det informella nätverket i lokalsamhället.

Ett samarbetsråd bildades i november 1995 och det består av Civilförvarsberedningen, Jokkmokks församling, Röda Korset, SPF, PRO, Brukshundsklubben och Vuollerims Hembygdsförening. En inventering gjordes under hösten 1995 och projektet har pågått sedan den 1 november 1996. Ett omfat-

tande arbete har utförts för att utveckla ett frivilligt socialt arbete som komplement till samhällets åtaganden inom barnomsorg, skola samt äldre- och handikappomsorg.

För att få igång projektet har Resursbanken fått 75 000 kr från Forum 50+. Resursbanken ansöker nu om bidrag med 200 000 kr från landstinget för att kunna utveckla samarbetet mellan frivilliga organisationer och offentlig sektor.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 75

Verksamhetsplan för Länservice Inköp

Dnr 265-97

Ärendebeskrivning

I Landstingsplan 1997 anges att andelen samordnade upphandlingar inom materialförsörjning ska uppgå till lägst 75 procent år 1999. Länservice fick dessutom i uppdrag att senast den 1 april 1997 till landstingsstyrelsen redovisa en långsiktig plan över inköpsverksamhetens framtida inriktning, kostnader, innehåll och inre organisation. Samtidigt ökades ramen med 0,2 mkr för inköpsverksamheten.

Den begärda verksamhetsplanen har utarbetats. Den ger bland annat en bild av vilka omvärldsfaktorer som påverkar landstingets arbete med att åstadkomma en effektiv upphandlings- och inköpsprocess. Affärsidén för Länservice Inköp är att upphandla landstingets behov av varor och tjänster till lägsta möjliga kostnad och till rätt kvalitet genom att arbeta affärsmässigt, sakligt, opartiskt och i enlighet med de lagar och avtal som reglerar den offentliga upphandlingen samt för en ökad miljöhänsyn.

För bättre kunna leva upp till affärsidén och möta de förändringar i omvärlden som kommer har en strategi upprättats. Under 1997 föreslås ett antal åtgärder inom ramen för både inre och yttre förändringsarbete. Som exempel kan nämnas omstrukturering av organisationen och införande av målstyrt arbetssätt. Ett nytt EDI-anpassat upphandlingssystem och Intranetlösningar för distribution av avrops- och ramavtal är också under diskussion.

En konsekvens av strategin är att Inköp måste öka sin personal. I ett första steg begär man 0,4 mkr för att anställa en inköpare under 1997. För 1998 begärs ytterligare 0,4 mkr.

Försörjningsnämnden, § 9-97, föreslår att verksamhetsplanen inklusive budget godkänns.

Beredningens förslag

- 1 Förslaget till verksamhetsplan godkänns.
- 2 Resursfrågan hänskjuts till arbetet med Landstingsplan 1998.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 76

Nominering av ledamot till beslutsgruppen för Mål 2

Dnr 20-97

Ärendebeskrivning

Karl-Gunnar Holmqvist (s) har av sagt sig uppdraget som ledamot i beslutsgruppen för Mål 2.

Beredningens förslag

- 1 Till ny ledamot nomineras nuvarande ersättaren Toivo Hofslagare (s), Landstinget, 971 89 Luleå.
- 2 Till ny ersättare nomineras Yvonne Stålnacke (s), Krongårdsringen 1, 974 35 Luleå.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 77

Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 18-97

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen lämnar följande rapport till landstingsfullmäktige den 23 april 1997:

Medfinansiering av Carrefourkontor

Carrefourkontor är ett viktigt led i EUs regionalpolitik och syftar till att stärka landsbygdens möjligheter att utvecklas. Kontoren ingår i ett nätverk av

för närvarande 80 kontor som finns i hela EU. För att få status som Carrefourkontor måste intressenten ansöka om detta från EU-kommissionen. Att få sitt projekt godkänt som Carrefourkontor innebär att ekonomiskt stöd utgår från kommissionen samt att man får tillgång till nätverket med dess utbildningstillfällen och kompetens.

Hushållningssällskapet har nu fått ett s k Carrefourkontor för Norrbottens län godkänt av EU-kommissionen. Kommissionens godkännande innebär att kontoret får en officiell status som Carrefourkontor samt att kontoret finansieras med 300 000 kr från EU-kommissionen.

Kontoret ska arbeta för att skapa arbetstillfällen genom att öka samarbetet mellan aktörer på landsbygden samt sprida kunskap om EUs olika program och om regional utveckling. Målgruppen är länets 350 byautvecklingsgrupper och organisationer som arbetar för landsbygdens bästa. Samverkan ska ske med de projekt och nätverk som vänder sig till en liknande målgrupp.

Under projekttiden 1997 - 1999 förväntas projektet ge upphov till ett 20-tal arbetstillfällen.

Projektets kostnader är sammanlagt 1 700 000 kr för perioden 1997 - 1999, varav 430 000 kr för 1997 och 625 000 kr vardera för 1998 och 1999. EU-kommissionen finansierar projektet med sammanlagt 300 000 kr och ytterligare 700 000 kr söks från EUs strukturfonder i länet.

Landstingsstyrelsen har beviljat projektet bidrag med sammanlagt 125 000 kr, varav 25 000 kr för 1997 och 50 000 kr vardera för 1998 och 1999. Som förutsättning gäller att övrig medfinansiering beviljas.

Rapport om AER-samarbetet

Kommitté V

Den 10 - 11 mars 1997 höll kommitté V sitt första möte efter fjolårets generalförsamling. Landstingets representant var Leif Hjalmarsson (s).

Den största frågan under årsmötet var kommitténs arbete under de kommande två åren. President Savy lade fram ett förslag till arbetsplan som innebär att kommittén ska prioritera tillväxt och sysselsättning bl a via en satsning på små- och medelstora företag. Kommittén ska också arbeta med miljöfrågorna ur flera olika aspekter, t ex strukturfonderna samt hållbara regioner. Andra frågor är turism och miljö samt landsbygdsutveckling.

Frågan om de regionala effekterna av EMU behandlades av kommittén igen, efter att 1996 års generalförsamling inte kunnat enas om det tidigare dokumentet. Vissa justeringar gjordes av kommittén för att säkerställa att Europas regioner ska kunna ställa sig bakom ett gemensamt dokument.

Hur AER ska arbeta för att påverka EUs framtida strukturfondspolitik diskuterades. Kommitténs presidium kommer att utarbeta ett förslag som slutligen ska utmynnas i ett dokument som ska antas av AERs generalförsamling i december.

Under mötet diskuterades också frågan om samarbete med de kustnära regionernas förbund, AERs Internet-strategi, AERs förberedelser inför miljöministerkonferensen i Göteborg i juni samt en mängd andra frågor.

Kommitté V.3

Under mötet valdes Leif Hjalmarsson (s) till ordförande i underkommittén V.3, som har ansvar för turism och landsbygdsutveckling. Det innebär att landstinget ansvarar för dagordningen i underkommittén och att man är koordinerande för de arbetsgrupper som verkar inom underkommittén. Ordförandeskapet innebär också att landstinget ingår i presidiet för kommitté V.

Till nästa möte i Jönköping i juni ska ett arbetsprogram för de kommande två åren presenteras. Landstinget kommer under sitt ordförandeskap bl a att arbeta med kopplingen mellan turism och miljö, kvalitetssäkring av turismsektorn samt regionala kommunikationers betydelse för turism och landsbygd. En viktig fråga för de kommande åren är också att utveckla AERs kontakter med EU-kommissionen för att kunna framföra regionala synpunkter på EU-arbetet.

Nominering av ledamot till beslutsgruppen för Mål 2

Karl-Gunnar Holmqvist (s) har av sagt sig uppdraget som ledamot i beslutsgruppen för Mål 2. Landstingsstyrelsen har beslutat att till ny ledamot nominera nuvarande ersättaren Toivo Hofslagare (s). Till ny ersättare nomineras Yvonne Stålnacke (s).

Åtgärder för att minska väntetider och köer

Landstingsstyrelsen har den 10 april behandlat en delrapport över arbetet med att minska väntetider och köer. Istället för att basera åtgärder och insatser på den befintliga köstatistiken har ett alternativt angreppssätt valts. Förvaltningscheferna inom hälso- och sjukvården har definierat följande områden där problemen med köer och väntetider är speciellt påtagliga:

- Delar av den barnmedicinska verksamheten (barn- och ungdomspsykiatri samt habiliteringen).
- Rörelseorganens sjukdomar (ortopedin).
- Logopedverksamheten.

För närvarande pågår ett arbete inom samtliga förvaltningar med att analysera och bearbeta verksamheten inom dessa tre områden. Utgångspunkten är att alla resurser ska ses som läns gemensamma och att samarbete över förvaltningsgränserna är nödvändigt för att förbättra situationen.

För rörelseorganens sjukdomar förs just nu en diskussion med försäkringskassan om hur de särskilda Dagmarmedlen för vård och rehabilitering (9 mkr) ska disponeras under innevarande år.

Det råder stora skillnader i väntetider för en och samma åkomma mellan länets olika sjukhus. Trots detta är det relativt ovanligt att patienter väljer att få sin behandling på ett annat sjukhus för att därigenom slippa vänta så länge. En förklaring kan vara patienterna inte har tillräckligt god information om skillnaderna i väntetider. Landstingets kansli kommer därför att utarbeta en information om patienternas möjligheter i det här avseendet.

I den allmänna debatten görs det ibland gällande att den nya vårdgarantin innebär en försämring av patienternas möjligheter att få vård, att den tidigare gällande vårdgarantin var mer långtgående osv. Landstingsstyrelsens uppfattning är att den nya vårdgarantin ställer betydligt större krav på sjukvårdshuvudmännen.

I vårt landsting har vi en vårdgaranti som är ännu mer långtgående. Norrbottningen kan dels söka specialistläkarvård vid vilket sjukhus som helst i länet, dels söka specialistläkarvård vid vilket sjukhus som helst i norra regionen (s k valfrihetsremiss) utan samband med vissa väntetidsmål. Mycket få patienter har valt att utnyttja rätten till s k valfrihetsremiss.

För att stimulera och stödja möjligheten för patienter minska väntetiden genom att söka vård på annat håll i länet, kommer beredningen av direktiven för 1998 att pröva möjligheten att genomföra försök med att kompensera mottagande förvaltning för de merkostnader som sådana patientströmmar över förvaltningarnas upptagningsområden medför.

Inom landstingets kansli pågår två projekt som berör dessa frågor. Projektet *System för ledning och uppföljning* ska under 1997 bl a inventera och analysera vilka krav på produktionsinformation som vårdgarantin ställer. Projektet *Patientinformation* har som uppdrag att ta fram en strukturerad modell med organisation och ansvarsfördelning som stödjer informationen till patienterna.

I 1997 års landstingsplan finns konkreta uppdrag till förvaltningarna att arbeta med vårdkedjor. De ska således fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet vad gäller diagnosgrupperna stroke, akut hjärtinfarkt och schizofreni. Nya diagnosgrupper är reumatoid arthrit, höftledsplastik och vård i livets slutskede.

Slutligen planeras införandet av ett fast system med rapporter två gånger per år till direktorier, nämnder och landstingsstyrelsen om situationen i fråga om väntetider och köer inom ramen för förvaltningschefernas respektive landstingsdirektörens rapporter.

Kvalitetskonferens för alla i landstinget, "Så utvecklar vi vården"

I syfte att sprida kunskaper och erfarenheter från kvalitetsarbetet inom landstinget har en särskild kvalitetskonferens anordnats under totalt fyra dagar i mars 1997, varav två dagar i Luleå och två i Kiruna.

Under konferensdagarna har i 43 seminarier presenterats olika kvalitetsprojekt inom hälso- och sjukvården och tandvården inom områdena hälsa, obstetrik, cancervård/palliativ vård, säker läkemedelshantering, rehabilitering, nutrition/elimination, kvalitetssäkring av rutiner, kvalitetsmetoder samt medicin, omvårdnad och behandling. På konferensen har även 37 olika kvalitetsprojekt inom landstinget presenterats med olika posterutställningar och videos.

Totalt har mer än 800 landstingsanställda deltagit under någon av konferensdagarna. Kvalitetsengagemang bland landstingets anställda är en viktig utgångspunkt för det mer systematiska kvalitetsarbete som landstinget numera måste bedriva i enlighet med den nya kvalitetsföreskrift som utfärdats av So-

cialstyrelsen och trädde i kraft vid årsskiftet. I direktiven för 1998 års landstingsplan kommer att redovisas en del riktlinjer för hur detta arbete ska bedrivas.

Dokumentation av sjukhusverksamheten i Luleå och Boden

Landstingsstyrelsen gav den 19 juni 1996 (§115) Luleå-Bodenförvaltningen i uppdrag att genomföra en dokumentation av sjukhusverksamheten i Luleå och Boden.

Bakgrunden till beslutet är att sjukhusverksamheten under 1999 kommer att samlas i ett gemensamt sjukhus i Sunderbyn. Vidare har Kommunal i Norrbotten ansökt om projektbidrag för att dokumentera sjukhuset i Boden och dess verksamhet.

Förvaltningen har återlämnat uppdraget till styrelsen med motiveringen att förvaltningen vare sig ekonomiskt eller kompetensmässigt klarar att genomföra projektet.

Styrelsen har därför beslutat att genomföra projektet inom landstingets kansli. Slutprodukten ska utgöras av en historik/minnesskrift på ca 250 sidor som skildrar sjukvårdens utveckling i Luleå och Boden. Minnesskriften ska utkomma under sommaren 1999.

Kommunals/ABFs projekt kommer att drivas fristående från dokumentationsprojektet. Projektet ska dock ges kompetensstöd från museet och kansliet för att genomföra den föreslagna studiecirkelverksamheten.

Den totala kostnaden för projektet uppskattas till ca 1 025 tkr, varav 225 tkr i bidrag till Kommunal/ABF för cirkelverksamhet.

Yttrande över rapporten (Ds 1997:15) Kommunala skatteinkomster - Stabila planeringsförutsättningar

Finansdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över rapporten, som utarbetats av en arbetsgrupp inom departementet. Arbetsgruppens uppgift har varit att analysera orsaken till avvikelser mellan budgeterade kommunalskatteinkomster och slutligt skatteutfall och att ge förslag som kan undanröja eller minska dessa avvikelser så att kommunernas och landstingens skatteinkomster blir helt, eller nästan helt, förutsägbara.

Eftersom yttrandet ska vara departementet tillhanda i sådan tid att nästa sammanträde med landstingsfullmäktige inte kan avvaktas har landstingsstyrelsen avgett följande yttrande:

Landstinget stöder arbetsgruppens uppfattning att:

- Skatteinkomsterna bör också i framtiden baseras på det definitiva skatteunderlaget från december månad.
- Uppräkningsfaktorerna ska även i fortsättningen fastställas i september.
- Uppräkningsfaktorerna ska även i fortsättningen grundas på prognoser som är tvååriga.

- Det bör vara samma uppräkningsfaktorer för alla landsting och kommuner.
- Avräkningen kan inte slopas.
- Regleringen bör tidigareläggas till december månad.
- Den kollektiva avräkningen bör fördelas efter folkmängden per den 1 november året före beskattningsåret för såväl kommuner som landsting. Samma teknik bör användas vid beräkning av inkomstutjämnningen.
- SCB bör redovisa skatteinkomster och slutavräkning för landsting och kommuner vid samma tidpunkter som de redovisar utjämningsystemen.

Vem ska fastställa uppräkningsfaktorerna?

Det avgörande är inte vem som fastställer uppräkningsfaktorerna utan att dessa är baserade på träffsäkra prognoser och att eventuell differens senare regleras.

Avräkning eller inte?

Förslaget att kommuner och landsting ska ges möjlighet att avsäga sig avräkning avstyrks. Arbetsgruppens motiv för förslaget är bl a att bereda svaga kommuner möjlighet att avsäga sig avräkningen för att inte riskera att få ekonomiska svårigheter vid en negativ avräkning. Samtidigt torde ekonomiskt svaga kommuner vara de som är mest tveksamma till att avsäga sig avräkningen på grund av risken för att missa en betydelsefull positiv avräkning.

Syftet med avräkningen är att kommunsektorn ska erhålla skatteinkomster i enlighet med beskattningsrätten. Det vore fel att ändra systemet på ett sätt som undergräver denna princip.

Dessutom torde prognosmetoderna utvecklas och bli allt bättre i framtiden och träffsäkerheten därmed större, vilket bör leda till att avräkningens retroaktiva effekter får allt mindre betydelse.

Fastighetsbolaget Spiggen AB

Fastigheten Spiggen nr 4 sålts. Bolagsstämman har därefter beslutat att påbörja likvidation av bolaget.

Verksamhetsplan för Länservice Inköp

I Landstingsplan 1997 anges att andelen samordnade upphandlingar inom materialförsörjning ska uppgå till lägst 75 procent år 1999. Länservice fick dessutom i uppdrag att senast den 1 april 1997 till landstingsstyrelsen redovisa en långsiktig plan över inköpsverksamhetens framtida inriktning, kostnader, innehåll och inre organisation. Samtidigt ökades ramen med 0,2 mkr för inköpsverksamheten.

Den begärda verksamhetsplanen har utarbetats. Den ger bland annat en bild av vilka omvärldsfaktorer som påverkar landstingets arbete med att åstadkomma en effektiv upphandlings- och inköpsprocess. Affärsidén för Länservice Inköp är att upphandla landstingets behov av varor och tjänster till lägsta möjliga kostnad och till rätt kvalitet genom att arbeta affärsmässigt, sakligt,

opartiskt och i enlighet med de lagar och avtal som reglerar den offentliga upphandlingen samt för en ökad miljöhänsyn.

För bättre kunna leva upp till affärsidén och möta de förändringar i omvärlden som kommer har en strategi upprättats. Under 1997 föreslås ett antal åtgärder inom ramen för både inre och yttre förändringsarbete. Som exempel kan nämnas omstrukturering av organisationen och införande av målstyrt arbetssätt. Ett nytt EDI-anpassat upphandlingssystem och Intranetlösningar för distribution av avrops- och ramavtal är också under diskussion.

En konsekvens av strategin är att Inköp måste öka sin personal. I ett första steg begär man 0,4 mkr för att anställa en inköpare under 1997. För 1998 begärs ytterligare 0,4 mkr. Styrelsen har beslutat att godkänna förslaget till verksamhetsplan och att hänskjuta resursfrågan till arbetet med Landstingsplan 1998.

Anmälan av revisionsrapporter

Landstingsstyrelsens uppsikt över Stiftelsen Norrbottensmusiken

Komrev har på revisorernas uppdrag granskat landstingets uppsiktsansvar över stiftelsen Norrbottensmusiken. Revisorernas bedömning är att landstingsstyrelsen i sin roll som koncernledning på ett tydligt sätt styr och kontrollerar Norrbottensmusiken. Informationen till landstingsstyrelsen om Norrbottensmusikens verksamhet och ekonomi anses tillfredsställande.

Revisionsrapportens slutsats är att landstingsstyrelsen har en god uppsikt över stiftelsen.

Intern kontroll i samband med programförändringar av IT-system

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer i samarbete med landstingets systemledare granskat den interna kontrollen i samband med programförändringar i IT-system. Bakgrunden är en incident som resulterade i en felaktig utbetalning till en patient.

Granskningen har inriktats på tre system där ekonomiska transaktioner ingår: VAS (vårdadministration), Prosit (ekonomiadministration) och Syster Fluorence (tandvårdsadministration).

För VAS och Prosit bedöms rutinerna i samband med förändringar till stor del vara tillräckliga, men revisorerna anser att systemen ytterligare bör skyddas mot att fel uppstår. För Syster Fluorence anses att rutiner kring förändringar bör stramas upp. Kvittensrutiner bör utformas både centralt och lokalt. Vidare bör förvaltningen utreda möjligheten att anpassa sig mot landstingets elektroniska kommunikationsnät, samt därvid även beakta eventuell anslutning till t ex PABAS och e-post.

Styrelsen håller med om att är mycket viktigt att systemförändringar genomförs på ett systematiskt och kontrollerat sätt så att felsituationer undviks.

För de ekonomiska transaktionerna till Prosit-systemet, har IS Ekonomi ansvaret att godkänna alla förändringar innan de sätts i drift. Härigenom garanteras ekonomisk kompetens vid granskningen. Dessutom sker nu granskningen från två håll; både från sändande och mottagande system (tidigare låg ansvaret hos sändande system).

Arbetet med säkerhetshandböcker pågår inom systemen IS Ekonomi och IS Vård. Respektive säkerhetshandbok kommer att innehålla efterfrågade rutinbeskrivningar och nödvändiga checklistor. Arbetet med de systemspecifika säkerhetshandböckerna slutförs efter det att landstingets centrala handbok för informationssäkerhet är klar.

Tandvårdsförvaltningen har fått i uppdrag att se över rutinerna kring förändringar i Syster Fluorence. Förvaltningen ska även utreda möjligheten att ansluta klinikerna till landstingets kommunikationsnät.

Granskning av årsredovisning 1996

Komrev har på revisorernas uppdrag granskat landstingets årsredovisning. Följande synpunkter har framkommit:

- Granskningen visar att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven enligt redovisningsreglementet och kommunallagen.
- Redovisning av vinster och förluster vid försäljning av bostadsrätter och fastigheter bör göras tydligare.
- Redovisningen och dokumentation av investeringar/ombyggnader av anläggningstillgångar hos Landstingsfastigheter bör förbättras.
- Gränsdragning mellan vad som ska omkostnadsföras och aktiveras som anläggningstillgång är ej helt klar, speciellt när det gäller IS/IT-utrustning. Hanteringen av dator- och nätverksutrustning borde kunna effektiviseras.

Synpunkterna kommer att tas upp i samband med underlagen till Direktiv för 1998 och Landstingsplan 1998.

Ersättning till privata vårdgivare, administration och kontroll

Komrev har på revisorernas uppdrag granskat landstingets administration och kontroll av den ersättning som landstinget utbetalar till privata vårdgivare.

Resultatet av granskningen visar att den administrativa processen och den interna kontrollen i stort är såväl ändamålsenlig som tillförlitlig. Däremot anses att verksamheten inte kan bedrivas effektivt. Detta beror på brister i den programvara, Priva, som skulle vara ADB-stöd för rutinerna kring ersättning till privata vårdgivare.

Priva har idag sådana omfattande brister att den i princip inte går att använda. Detta har medfört betydande merarbete i form av manuella rutiner för landstingets handläggare av ersättningsfrågorna, både vad gäller själva ersättningsrutinerna och att upprätthålla en god intern kontroll. Orsakerna till att Priva inte fungerar anses bottna i den upphandling av systemet som genomförts. Ingen kontakt med kansliets experter inom IS/IT-avdelningen har förekommit innan upphandlingen skedde. Det är också oklart om någon egentlig kravspecifikation har upprättats inför upphandlingen.

Revisorerna har tidigare påpekat bristerna i upphandlingen av ett annat system ett år tidigare. Landstingsstyrelsen konstaterade att detta inte var tillfredsställande och att åtgärder skulle vidtas för att förhindra upprepande.

Riktlinjer för införande av informationssystem är nu under utarbetande. Syftet är att de ska utgöra ett stöd för den ansvarige samtidigt som de utgör en instruktion som ska följas.

Motion under beredning

Följande motion är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 12/96 om ungdomsarbetslöshet kontra hög medelålder hos landstingets personal (v-gruppen)	Styrelsen 1997-05-22 Fullmäktige 1997-06-04—05

Remissyttranden

Följande handläggning planeras för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Rapporten Säkrare IT i offentlig förvaltning (Toppledarforum)	1997-03-05	Inget yttrande avges
Förslag till europeisk och svensk förstandard: Medicinsk informatik - utbyte över fysiska media inom medicinsk bildkommunikation (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1997-03-24	Inget yttrande avges
Förslag till räddningstjänstplan för Kiruna kommun (Kiruna kommun)	1997-03-27	Inget yttrande avges
Betänkandet (SOU 1996:186) Transportinformatik för Sverige (Kommunikationsdepartementet)	1997-05-30	Inget yttrande avges
Utkast till miljöprogram i Region Norr (Vägverket)	1997-05-07	Styrelsen 1997-05-22
Betänkandet (SOU 1997:13) Regionala konsekvenser av förändringar i den statliga sektorn (Närings- och handelsdepartementet)	1997-06-04	Styrelsen 1997-05-22 Fullmäktige 1997-06-04—05
Rapporten Service i gles- och landsbygd; analys och förslag till åtgärder (Närings- och handelsdepartementet)	1997-06-11	Styrelsen 1997-05-22 Fullmäktige 1997-06-04—05

Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Särskilt yttrande

Av Lars Spolander (m):

I avsnittet *Åtgärder för att minska väntetider och köer* talar rapporten om att den nya vårdgarantin ställer större krav på sjukvårdshuvudmännen än den gamla. Vi kan inte dela den uppfattningen. Den nu gällande garantin ger inte som den tidigare patienterna rätt till att inom en viss föreskriven tid få vård. Det landstinget nu ger är bara en ”besöksgaranti” som inom åtta dagar ger patienten rätt att få träffa en läkare.

Enligt vår uppfattning får svårt sjuka patienter en svagare ställning med den nuvarande garantin jämfört med den tidigare.

Bilaga

1

Delegationsbeslut inom Sunderbyprojektet

Projektchefens beslut enligt särskild förteckning (dnr 6-97).

2

Övriga delegationsbeslut

Ordföranden har:

- Gett t f fastighetsdirektör Tore Öberg fullmakt att företräda landstinget vid bolagsstämma med fastighetsbolaget Spiggen den 19 mars 1997 (dnr 353-97).
- Gett t f fastighetsdirektör Tore Öberg att under tiden 1 januari 1997 t o m 13 april 1997 för landstinget underteckna vissa handlingar avseende fast egendom, tomträtter och bostadsrätter (dnr 352-97).
- Gett direktionsordförande Ebbe Resin fullmakt att företräda landstinget vid bolagsstämma med Matservice i Kalix AB den 25 mars 1997 (dnr 388-97).

Vice ordföranden har på landstingsstyrelsens uppdrag, § 43-97, beslutat om fördelning av stimulansmedel till projektet Teamsamverkan vid rehabilitering av personer med kronisk obstruktiv lungsjukdom (dnr 1239-96).

Landstingsdirektören har:

- Förlängt avtalet med Tore Öberg om förordnande som t f fastighetsdirektör till 14 april 1997 (dnr 22-97).
- Träffat avtal med Tore Öberg om tillsvidareanställning inom landstinget med tidsbegränsat förordnande som ekonomidirektör vid landstingets kansli under tiden 1 mars 1997 t o m 31 december 2000 samt som förvaltningschef för Sunderbyförvaltningen under tiden 1 september 1997 t o m 30 juni 1999 (dnr 22-97).

Ekonomidirektören har beslutat om förvaltningsvis fördelning av centralt budgeterade medel för löneökningar (dnr 365-97).

Personaldirektören har:

- Tvisteförhandlat med Vårdförbundet SHSTF om ersättning för utökat ansvarsområde för två distriktssköterskor vid Pajala vårdcentral, varvid överenskommelse ej träffats (dnr 12-96).

- Tvisteförhandlat med Vårdförbundet SHSTF om ändrade arbetsuppgifter för en distriktssköterska, varvid överenskommelse träffats (dnr 12-96).
- Tvisteförhandlat med Vårdförbundet SHSTF om kopplingsersättning, varvid överenskommelse ej träffats (dnr 12-96).
- Tvisteförhandlat med Vårdförbundet SHSTF om brott mot MBL inom Luleå-Bodensförvaltningen, varvid överenskommelse träffats om att utbetala 40 000 kr i ersättning till förbundet (dnr 13-97).
- Tvisteförhandlat med Vårdförbundet SHSTF om brott mot MBL inom primärvårdsförvaltningen i Boden, varvid överenskommelse träffats om att utbetala 10 000 kr i ersättning till förbundet (dnr 13-97).

Personalchefen vid utbildningsförvaltningen har träffat lokalt kollektivavtal om avvikelse från BOL 7 a för högskolelärare vid vårdhögskolan i Boden (dne 396-97).

3

Protokoll

Primärvårdsnämnden i Boden	1997-02-11
Försörjningsnämnden	1997-02-12
Kalixdirektionen	1997-02-13
Utbildningsnämnden	1997-02-19
Luleå-Bodendirektionen	1997-02-20
Tandvårdsnämnden	1997-02-20
Piteådirektionen	1997-02-26

4

Övrigt

Konkurrensverket har beslutat att lämna Tvättman Textil Service ABs förvärv av Tvätteriet i Boden utan åtgärd (dnr 752-96).